

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segédszerkesztő:

Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Önismeret.

Kinek lenne nagyobb szüksége arra, hogy ismerje értékeit és hibáit, mint a csendőrnek, akire az élet rendjének megtartása van bízva s akinek éppen ezért erényekben a leggazdagabbnak kell lennie. Igen, mert ilyen embernél egyszerű gyengeség is komoly hiba számba megy és terhet jelent annak a nagy együttesnek munkájában, mely az erkölcsi világrenden öröklik. Koloncként húzzák le ezt az embert a fel nem ismert hibák, meg nem fegyelmezett káros ösztönök, az elhanyagolt tudás és akadályozzák abban, hogy a reá váró feladatokkal sikeresen megbírkózzék. Mert külön és több feladat az, ami a csendőrré vár, mint a legtöbb más embernél. És az sem mindegy sem egyéni boldogulása, sem a köz szempontjából, hogy ezt a sok feladatot hogyan oldja meg: kifogástalanul, középszerűen, vagy csak éppen tesék-lássék.

A májusi előléptetési időszak ezeké a gondolatoké. Ilyenkor nyeri el a jutalmát az, aki nemcsak a várakozási időnek felel meg, hanem azoknak a követelményeknek is, melyekről szólunk. Az átvirrasztott éjszakák, az esőben, sárban, hóban legyalogolt harmincórás őrjáratok, elmulasztott ebédek, elmaradt pihenők együttesen sem elegendők még ahhoz, hogy előléptetésre érdemessé tegyék a csendőrt. Ezek csak a hivatással járó egyszerű kötelességek s csak a szolgálat keretét adják. A kérdés azon fordul meg, hogy milyen tartalmat önt a csendőr ebbe a keretbe és milyen mértékben fejleszti magát abban az irányban, mely magasabb szolgálati beosztásokra alkalmassá teszi. A boldogulásnak tehát a minőség, az egyéni érték a feltétele s ezt mindenki csak maga szerezheti meg magának, kitartással, vas-szorgalommal. Ehhez az önneveléshez és önképzéshez szükséges az önismeret, mert aki nem ismeri hiányosságait és hibáit, nem is indíthatja meg a harcot azok ellen. Végeredményben: mindenki magában hordja boldogulásának feltételeit, mástól hiába várja.

A mai nappal sok bajtárs lépett magasabb rendfokozatba, bizonyosságként annak, hogy minden vonatkozásban megállták helyüket. Ezeknek a mai nap nemcsak a jól végzett munka jutalmát és örömét jelenti, hanem azt is, hogy máától kezdve nagyobb részt kell vállalniuk a kötelességekből és felelősségből,

mint valamennyi alacsonyabb rendfokozatú bajtársuknak; többet kell tehát tudniuk és tetterre későbbnek kell lenniük amazoknál. Katonai szervezettségünkben folyik, hogy mától kezdve — ha úgy hozza a helyzet — ők állanak azoknak az élére, akikkel tegnap még egyenlő rendfokozatban voltak s az ő tudásukon fordul meg ezrek biztonsága, vagyona, élete.

Becsületes ember csak erejének tudatában vállalhat ilyen felelősséget, mert itt semmire sem megy azzal a patópálos bölcselkedéssel, hogy akinek az Isten hivatalt adott, annak eszt is ad hozzá. Ide a katonai felkészültsége és felelőssége, önfeláldozást vállaló készsége kell. Ezt a felelősséget megkerülni, vagy másra hárítani nem lehet, ezeket a helyzeteket csak arra alkalmas ember oldhatja meg tudásával, lélekjelenlétével, hajthatatlanságával. Megnyugtató körülmény, hogy elsősorban önnevelés és önképzés kérdése az egész, nem kell más hozzá, mint akarat és kitartás. Aki egyszer hozzáfogott, könnyen halad tovább, aki pedig a dolog könnyebb végét fogja, magát csapja be, a baj azonban ott van, hogy az ilyen ember állandó veszélyt jelent a közre, mert komoly helyzetekben használhatatlan. Ezen segít az előléptetési szabály, amikor útját állja annak, hogy kellő felkészültség nélkül magasabb rendfokozatba s ezzel olyan beosztásba kerülhessen valaki, ahol nem tudja megállani a helyét.

Tisztában van azzal mindenki, hogy az előléptetésből kimaradt bajtársak keresik az okot mindenfelé, mindenkin, de legkevésbé önmagukban. Pedig elsősorban önmagukat kell kérdőre vonniuk. Emberi gyengeség, hogy aki csalódik, mindig másban keresi a hibát, mert nem ismeri a maga gyengéit. Ez azután nemcsak azt eredményezi, hogy a csalódott ember nem találja meg a megnyugvást, hanem azt is, hogy a helyreigazítás útját is elzárja maga elől. Az okok ugyanis bent és nem kint találhatók meg. Ezért nézzen a csalódott ember mindig magába: valahol, valamiben felfedezi az okot s ha felfedezte, máris felülkerekedett, nem kell már más, mint kíméletlen nagytakarítás.

Aki annyi bűnt lát és annyi emberi sors között tehet összehasonlítást, mint a csendőr, az könnyebben felfedezi magában is a továbbfejlesztésre szoruló jót és a kiirtásra váró rosszat. Szerfölött hasznos munka ez, de mi tagadást, nem sok ember bajlódik vele, mert belevág kényelembe, kedvtelésbe. A csendőr hivatása azonban nem tűri a kötelességeknek ilyen könnyenvevését. S kötelességeinek élén az önismeret és önnevelés áll. Az erre fordított idő és fáradság termi csak meg azt a helyzetet, mely örömteljes május és november elsejéket iktat az életébe.

A pótnyomozásról.

Írta: KOVÁCS IGNÁC százados.

A pótnyomozásokkal és a kiderítetlen esetekkel kapcsolatosan a Szut. 413., 464., 470 és az 578. pont 1. és 2. bekezdése ad támpontokat.

Ezek figyelembevételével az alább közölt esettel kívánom a kiderítetlen ügyek pótnyomozását bűnügyi szempontból az őrsök előtt megvilágítani és némi útbaigazítást adni.

1936 augusztus 12-én Hübner Jánosné,* 46 éves dombi tanyai lakos a dombi őrsön jelentette, hogy férje, Hübner János 52 éves földműves, augusztus 8-án jobb ruhába öltözve lakásukról eltávozott. Magával vitte a kenyértarisznyáját, a görbe botját és a tajtékpipáját s azóta nem tért vissza. Attól tart, hogy valami baja történt. Előadta, hogy férje néha igen hallgatag és olyankor senkihez sem szólva, pár napra elmegy hazulról anélkül, hogy a családja tudná, miért és hova távozik. Egy-két nap múlva mindig vissza szokott térni.

A dombi őrs, amelyet akkor ideiglenesen egy fiatalabb törzsőrmester vezetett, a panaszt, illetve eltűnési esetet felvette s a nyomozásra járőrt vezényelt.

A kivezényelt járőrnek a nyomozás során Kiss János tanú elmondta, hogy ő ismeri Hübner-t, látta is augusztus 11-én délelőtt mintegy 80–100 méterről, amint a vasútvonal mellett Budapest felé gyalogolt.

Járőr az eredménnyel igen meg volt elégedve és mint aki legjobban végezte a dolgát, bevonult és a tanú vallomásáról jelentést tett, azzal, hogy mást megállapítani nem lehetett.

Az őrs Hübner-t köröztette a Nyomozati Értesítőben.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Csendőrök.

Írta: AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

Az idősebbik csendőr hirtelen lehajolt s figyelmesen nézett valamit a homokos tarlón.

— Egészen friss nyom! — mondotta felegyenesedve, — nem lehet több egy-két órásnál!

A fiatalabbik, a próbacsendőr kerekre nyílt szemmel kérdezte:

— Honnan lehet azt ilyen pontosan megállapítani?

A járőrvezető elmosolyodott. Nézze csak! A bakancsnyom felső széle egészen ép. Az éccaka nagy szél fújt, csak napkelte után állott el. Az illető már a szélcsend idején járt erre, különben a szélmarás kikezdte volna a nyom homokfalának élet, az már csorba lenne... Igaz-e?

— Igaz, — mondta eltűnődve, nagy respektussal a fiatal. Az öregebbik folytatta:

De még egyebet is elárul ez a nyom. Az a valaki nehéz terhet cipelt a balvállán... nem jóban járhatott az ipse!

A fiatal csendőr most már tamáskodó arccal nézett a másikra.

— Nem hiszi? — mosolygott az öreg. — Pedig egyszerű a dolog. No, melyik lábnyom sülyed mélyebben a homokba?

— A bal! — állapította meg a fiatal.

— Úgy van. Minthogy pedig a bal láb nem ne-

eltelt pár hét, de Hübner nem került elő. A felesége az őrsön két ízben is érdeklődött, hogy tudnak e már az uráról valamit a csendőrök.

Az őrsre szeptember 14-én új őrsparancsnok vonult be, aki az őrsön pár nap alatt tájékozódott.

A Hübner-féle ügyről a beosztottak jelentést tettek. Az őrsparancsnok a fogalmazványt és feljegyzéseket is áttanulmányozta.

Szeptember 18-án Hübnerné ismét bement az őrsre érdeklődni és ott az új őrsparancsnokot találta, aki az asszonyt behatóbban kikérdezte az ura eltűnése felől. Hübnerné ugyanazt mondotta el, mint az első feljelentésekor s hozzátette, hogy az urával igen jól éltek. Elmondotta még, hogy az ura több évig volt a világháborúban, ahol az oroszok elfogták és 5 évi fogság után 1920-ban tért vissza, s azóta szokott néha 1–2 napra elkóborolni.

Azt nem tudja, hogy az ura ezt az 1–2 napot kinél, hol és mivel tölti el. Amikor hazajön, ezekről neki soha nem beszél.

Az őrsparancsnok a laktanya udvaráról figyelemmel kísérte a távozó asszonyt, aki a laktanyától kb. 300 méternyire leült az út melletti árokpartra, arcát a kezébe temetve kb. 20 percig mozdulatlanul ott tartózkodott, azután tanyája irányába eltávozott. Az őrsparancsnoknak nem tetszett Hübnerné viselkedése s nem volt megelégedve az előző járőr megállapításaival. Ismételten átnézte az eltűnési esetet nyomozó járőr jelentését s rájött, hogy az igen gyenge, felületes megállapítás, mert a járőr a tanú, valamint Hübnerné bemondását mint tényeket fektette le a jelentésében.

Az őrsparancsnok elhatározta, hogy az ügyben bevezeti a pótnyomozást, s kivezényelte magát szolgálatba.

hezebb, mint a jobb, nyilvánvaló, hogy valami idegen súly nehezedett a test balfelére, valószínűleg a vállra. Egy megrakott zsák-é, vagy egyéb, azt persze nem tudhatjuk. Gyerünk csak, nézzük meg, mi járban van a tanyán az a hajnali vendég!

Megindultak a kora reggeli napfényben élesen idefehérlő, nádfedelű tanyaház felé. Elöl a mongolbajuszú vezető, utána a simaképű fiatal. Sietség nélkül lépegettek az előttük húzóódó bakancsnyomok mellett. Nem jó kopó az, amelyik túlságosan mohón hajtja a vadat. Időelött kifulladás.

A csenevész akácsorhoz érve, éktelen malacvisítás fogadta őket. A tanyaudvaron, az ől előtt elkerített kifutó palánkját kétségbeesetten ostromolta két koszos, gubancosszörű süldő. A szemétdombon serényen kapirgált egy kopaszfejű csirke. Ember sehol.

— Micsoda népek ezek a tanyasiak! Így gondolkodik a jószágjukra! — állt meg fejet csóválva a járőrvezető. — Nézzünk csak be a házba!

Betaszította a pitvarajtót s bementek a szobába. A földbevertlábú, szegényes priccse fiatal, sárgabajuszú férfi horkolt tátott szájjal. Csak úgy ruhástul feküdt a szalmán; bakancsának szögekkel kiveret talpa nyomban elárulta, hogy az ő nyomát követték ideig.

A járőrvezető megrázta, mire elhallgatott s befordult a fal felé.

— Nem addig a hékás! — hajolt föléje a csendőr. Kiadósabb biztatásra aztán hirtelen felült az

Felkereste a járőr jelentésében szereplő szemtanut, aki Hübner augusztus 11-én állítólag látta a vasút mellett Budapest irányába haladni. A tanúval kiment a helyszínre, ahol az bemutatta azt a helyet, ahonnan állítólag látta Hübner. Az őrsparancsnok arra a helyre állította járőrtársát, ahol állítás szerint Hübner ment. A távolság a tanú és Hübner között 263 méter volt, de a tanú Hübner így is csak hátulról láthatta.

A pótnyomozást végző őrsparancsnok azután a tanú és Hübner közötti viszonyt tisztázta és megállapította, hogy azok között csupán érdektelen ismeretség állt fenn.

Ezután elment a Hübner-tanyára, ahol Hübner felesége és 16 éves fia lakott. A járőr megjelenésekor Hübner né igen zavartnak és meglepődöttnek látszott.

Az őrsparancsnok körületekintett a tanya udvarán, érdeklődött az állatállomány iránt s az istállóban azt meg is nézte. Ezután Hübner nével és a fiával együtt a szobába mentek s ott leültek azzal, hogy egy kissé megpihenek. Az őrsparancsnok közben ismét elmondatta Hübner eltűnését, mert — mint megjegyezte, — ei sem tudja képzelni, hogy ilyen szép tanyával rendelkező ember hogyan tudja csak úgy szó nélkül elhagyni házatát s hetek mulva sem ad életjelt magáról.

Hübner né ismét ugyanazt adta elő, amit előzőleg, megismételve azt, hogy jó egyetértésben éltek az urával, aki egyébként szorgalmas és becsületes ember volt.

A 16 éves fiú beszélgetés közben kiment azzal, hogy a tehénnek enni ad.

Az őrsparancsnok észrevette, hogy a fiú ezt csak ürügynek szánta, mert előzőleg az istállóban járván, látta, hogy a tehén előtt bőven van zöldtakarmány.

A járőr Hübner nével még egy kis ideig elbeszélgetett, közben a szobát jól megfigyelte, majd elkészült

azzal, hogy „ne búsuljon Hübner né, előkerül az ura”. A járőrvezető őrsparancsnok a tanya udvarán is jól körülnézett. Elég rendes, tisztán tartott udvar volt, csak egy előző évről hátrahagyott répaverem omladozó falu gödre zavarta a kellemes összhangot.

Az őrsparancsnoknak nem tetszett az egész Hübner-féle eltűnési eset, s az asszony viselkedése igen gyanússá vált előtte, ezért a szomszédos tanyákat ismerkedés ürügye alatt lejárt, ahol azután a beszédet ráterelte Hübner ékre. Megállapította, hogy Hübner jó módú, igen szolid, dolgos ember volt, aki 17 évvel ezelőtt vette feleségül Richter Erzsébetet, a jelenlegi Hübner né a szomszéd községből.

Hübner né teljesen szegény lány volt s így került a 25 hold földdel rendelkező jó módú Hübner-hez, akitől egyetlen fiúgyermek született.

Hübner né pár év alatt igen nyeltes, házsártos természetűvé vált s többször tett említést a szomszédok előtt, hogy az ura nem akarja a birtok felét ráíratni, holott azt az esküvőkor megígérte. Pedig ő milyen sokat dolgozik a földeken, már csak azért is megérdemelné.

Az őrsparancsnok a községben is puhatolt a Hübner-féle ügyben, ahol hasonló adatokat gyűjtött.

Három nap mulva az őrsparancsnok ismét megjelent a Hübner-tanyán. Hübner né ismét igen zavartan fogadta. Az őrsparancsnoknak ez a zavartság még gyanúsabb lett. Pár szó váltása után elkészült és elindult a szomszéd tanya felé, hogy előírt szolgálatát folytassa.

Két nap mult el. Az őrsparancsnok járőrtársával újból a Hübner-tanyára ment, most már azzal az elhatározással, hogy a tanyán alapos kutatást végez, mert úgy gondolta, hogy lényeges adatokat csak ott találhat.

A tanyát észrevétlenül közelítették meg s a konyhában foglalatostkodó Hübner nére váratlanul ráköszön-

ágyon a sárgabajuszú s szemét dörzsölve, ijedten pislogott a kakastollasokra.

— Jobb is, ha fölkel már barátom, a nap a hasán sétál! — mondotta kedélyesen a költögető. — Hol járt maga az éjjel, hogy ilyen álmos?

— Én? . . . én? — hebegett a sárgabajuszú. — Hol jártam volna? Idehaza aludtam . . .

— Ugyan, ugyan! Ha idehaza aludt volna, már régen fönn lenne, hogy megétesse a malacait. Nem hallja, hogy rinak?

— Az az asszony dolga! — morgott a sárgabajuszú.

— No és hol van a felesége?

— Bement a városba. Ma van a hetivásár.

— Az igaz. Mit vitt be a piacra?

— Nem is tudom . . . talán tojást, csibét . . .

— Kacsát, libát nem?

— Kacsát, libát? Miből tartanánk mi affélét?

Hiszen magunknak sincs mit enni!

— Hát akkor ez a libapiszok honnan került ide a padlóra? . . . hát az a libatoll . . . amott ni!

A sárgabajuszú meghökkent, de aztán vállat vont.

— Azt én nem tudhatom. Ha csak nem az a liba hullatta el, amelyik tegnap erre kódorgott a szomszéd tanyáról . . .

— Tegnap? Hiszen ez a nyom egész friss! . . . no és hova lett az a kódorgó liba?

— Mit tudom én . . . csak azt láttam, hogy a feleségem kikergette a szobából.

— Nagyon valószínűen hangzik. No jöjjön csak, nézzünk körül egy kicsit! A sárgabajuszú lekecmergett az ágyról s követte a járőrvezetőt. Nem kellett sokáig szemlélődni. A kamrában két sárga-úszonyos láb kandikált ki egy zsákból.

— Hát ez mi? — kérdezte a libát föltartva a járőrvezető.

— Ez . . . hát mit tagadjam? Az a liba, amiről beszéltem. Gondoltam, úgy se keresi senki.

— Maga tekerte ki a nyakát?

— Dehogya is tekertem! Amikor a feleségem kikergette, nekiszaladt ijedtében a sövénynek. Mire kiszabadította az asszony a fejét az ágak közül, már nem volt benne élet.

— Elég folyékonyan tud hazudni, azt meg kell adni! Szóval a liba véletlen szerencsétlenség folytán gyászosan elhunyt s maguk ma libapecsenyét ebédelték volna, ha mi erre nem járunk! Így van-é?

— A szegény ember is élhet jól eccer egy esztendőben! — mondotta dacosan a sárgabajuszú.

— A másébből persze! . . . de hol van a többi liba?

A sárgabajuszú zavarba jött. — Miféle többi liba? — kérdezte bizonytalanul. — Hiszen csak ez az egy tévedt ide . . .

— Hát azok, amiket maga az éjjel lopott barátom! Amiket a felesége bevitt a piacra eladni.

— Ne tessék ilyet mondani! Én nem szoktam libát lopni! A feleségem se olyan asszony!

— Nézze barátom, itt fölösleges minden taga-

tek. Az asszony holtsápadt lett és zavarában akadozva beszélt. A járőrvezető őrsparancsnok csak annyit kérdezett: „Mi újság?” — és a szomszéd tanya irányába eltávozott.

A járőr a szomszéd tanyát megkerülve ismét vissza-indult a Hübner-tanya felé, de más oldalról közelítette meg. Odaérkezve a járőr, azt látta, hogy Hübnerné a tanyán kívül a talajon valamit lapátol. A járőrnek sikerült észrevétlenül egészen a közelébe jutni, ahol megfigyelte, hogy a lapáttal egykerekű kézi taligától származó nyomot földdel szór be.

Hübnerné meglátva a járőrt, megrémült és gyorsan a konyhába ment.

Az őrsparancsnok a Hübnerné által simított taliganyomot vizsgálat alá vette és megállapította, hogy az az omladozó répaveremtől 300 méternyire levő frissen szántott zabföldhöz vezet.

Hübnerét és fiát ismét kikérdezte. Ekkor rájött, hogy az asszony a fiúval együtt mint betanult szöveget mondja el férje eltűnését.

Tagadták, hogy tudomásuk, vagy valami közük lenne Hübner eltűnéséhez, azonban a viselkedésük, a reszketésük arra mutatott, hogy valami nyomja a lelküket.

Az őrsparancsnok a megvizsgált és a répaveremhez vezető taliganyom után tüzetesen átnézte az omladozó répavermet, ahol friss ásási nyomokra bukkant. Itt a közben odarendelt napszamosokkal a talajt felásatta. A homokon helyenkint kékes elszíneződés látszott, de csak kisebb foltokban, mintha valamilyen beivódástól származna. Mialatt az őrsparancsnok ezt az elszíneződött homokot vizsgálta, Hübnerné kutyája odament s a homokot szaglászta, majd vinnyogni kezdett és kaparta a földet, ami csak fokozta a gyanút. Az őrsparancsnok az elszíneződött homokból egy részt bizto-

dás! Fordítsa csak ki azt a zsákot! — mondotta a járőrvezető a fiatal csendőrnek. Az kifordította.

— No látja! Az egész zsák tele van libapiszokkal, meg pihével! Csak nem akarja velünk elhitetni, hogy ettől a libától van, amit maga döglötten dugott a zsákba!

A sárgabajuszú konokan hallgatott, csak a szájaszélét harapdálta.

— Legalább hat-nyolc liba volt ebben a zsákban! — folytatta az öreg csendőr a fiatal felé fordulva. — Azért süllyedt olyan mélyre a bal lábnyom a homokba, mert a libákkal teli zsák a bal vállán volt!

A sárgabajuszú szinte rémülten meredt a járőrvezetőre. Ördögösség ez, semmi más! Aztán megvakarta a fülét s csendesen csak annyit mondott:

— Ha már úgy is tetszik tudni, mit csűrjemcsavarjam tovább? Hét liba volt összesen. Ez volt a hetedik. Legalul volt a zsákban, a többi agyonnyomta... nem én tekertem ki a nyakát!

— Látja, ezt már elhiszem! Legyen egyszer magának is karácsonya!

A sárgabajuszú fanyarul nevetett. — Amilyen karácsonyom nekem lesz az idén! A dutyiban!

— Az majd elválik... Előbb még sétálunk egy kicsit... ahol maga jött. A bakancsán ott a homok... Gyerünk csak!...

A sárgabajuszú a bakancsára nézett, aztán tátott szájjal és rémült szemmel elindult a járőr mellett...

sított. A verem felásásánál más gyanus dolgot nem találtak.

Ezután a felszántott zabföldet vizsgálta az őrsparancsnok. A napszamosokkal szőlőültető furóval szurkáltatta sávonkint. Egyszer csak az egyik napszamos furója hirtelen megszaladt, amit az őrsparancsnoknak jelentett.

Az őrsparancsnok a gyanus részen 3 négyzetméternyi nagyságban a földet felásatta s megállapította, hogy az ásás közepén a talaj laza, mintha azt nem régen ásták volna fel. A további ásás nyomán, 186 cm-nyire az ásó egyszer csak megakadt egy ruhadarabban. Az ásást ott óvatosan tovább folytatva, Hübner holtteste került elő.

Hübner feje baltacsapásokkal volt összeverve és az okozta a halálát.

Hübnerné és fia csak akkor ismerték be tettüket és azt, hogy ők ásták el Hübner a megtalált helyre, amikor a hullát nekik bemutatták. Hübnerné elmondta, hogy a férjét baltával ütötte agyon, amikor az aludt. Azért ölte meg, mert igen házsártos természetű volt, amiatt meggyűlölte, a birtokból sem iratott reá semmit sem fiára s attól félt, hogy egyszer elkergeti őket a háztól.

Hübnerné 15 évi, a fia, mint fiatalokorú, 3 évi fegyházbüntetést kapott.

Ebből az esetből láthatjuk, hogy a pótnyomozás mindig eredményes lehet, ha a csendőr fáradságot nem kímélve végzi azt.

Nagy hiba volt az első nyomozást végző járőrnel, hogy Hübnerné elbeszélését, valamint Kiss tanú bemonadását minden bírálat és ellenőrzés nélkül elfogadta. Kiss tanú jóhiszemű volt, de tévedett. Nem Hübner látta, hanem hasonló egyént, így hazudozási szándék nélkül adta elő Hübnerre vonatkozó vallomását, amit a járőr tényként kezel.

Hübner holttestét talán sohasem találják meg, a gyilkosság talán sohasem derül ki, ha az első járőr jelentése után napirendre térnek az ügy felett.

A pótnyomozást végző őrsparancsnok igen helyesen, állandóan gyűjtötte az adatokat, ellenőrizte a tanú bemonadását és megállapította, hogy jóhiszemű, de tévedő tanú volt. Hübnerét állandóan szemmel kísérte és zavart viselkedését mindjobban kiaknázta. Hübner eltűnésével kapcsolatosan feltevéseket állított fel, mégpedig: 1. Hübner tényleg elment hazulról. 2. Hübner nem ment el, hanem eltemették lábálól. 3. Hübner a felesége ölte meg. 4. Hübner nem a felesége, hanem más ölte meg, de a felesége tud róla. Ezekhez a feltevésekhez adatokat gyűjtött, s az adatgyűjtés során a 3. feltevés bizonyult helytállónak. Meglepetésszerű megjeleléseivel a bűnös lelkiismeretű Hübnerét lelkileg összeroppantotta, aminek következtében Hübnerné bizonyítékot szolgáltatott maga ellen a taliganyomot elsimító lapátolásával.

Kiderítetlen ügyek a következő esetekben keletkezhetnek:

1. Amikor a tettes igen ügyesen és leleményesen követi el a cselekményét, azután a szerencse, a véletlen is melléje áll, s a jól kiképzett, szakértelemmel rendelkező csendőr sem tud az első nyomozások megejtése után eredményt elérni.

2. Amikor a cselekményt nyomozó csendőr nem rendelkezik a szükséges nyomozási szakértelemmel és tudással, ezért olyan hibákat, mulasztásokat követ el, amelyek a kiderítetlen esetek számát szaporítják.

Hősi halált haltak a hazáért

Szécsi Imre
csendőr

1943. február 7-én

Varga István
csendőr

1943. március 6-án

a szovjet elleni háborúban, mint tábori csendőrök.

Tisztelgünk emlékük előtt!

A pótnyomozást, amint a neve is mondja, a felsorolt okok miatt bekövetkezett sikertelen nyomozások pótlására végzi a csendőr. A nyomozás tárgyát képező ügygel tehát a csendőr már foglalkozott, az ügynek több-kevesebb részletét ismeri, s ezzel kapcsolatosan személyi és tárgyi adata is van.

Általános szabály, mint tudjuk, az, hogy a cselekmény elkövetése után, a nyomozást mielőbb be kell vezetni, mert így az eredmény elérésére nagyobb az eshetőség, mint a későbbben megindított nyomozásnál.

Amint a nyomozás, úgy a pótnyomozás is a csendőrtől értelmességet, tudást, alapos felkészültséget, sokoldalúságot, legfőképpen pedig hivatásszeretéből fakadó szorgalmat kíván.

A pótnyomozás esetében a csendőr az időt tekintve hátrányban van, mivel a cselekmény elkövetése óta rendszerint hosszabb idő telt el. Minél több ez az idő, annál nehezebb a csendőr munkája, mert a helyszín gyakran már semmit sem mutat, az ügy tanúi sokat felejteneek s az esetről sokszor majdnem használhatatlan, halvány emlékeik maradnak.

A pótnyomozásnál az adatok gyűjtése éppen olyan elsőrendű kötelessége a csendőrnek, mint az azonnal bevezetett nyomozásnál, csak ott a hangsúly rendszerint a tárgyi adatokon van, míg a pótnyomozásnál legtöbbször a személyi adatok kerülnek előtérbe.

A kiderítetlen eseteket az őrsön minden beosztottnak ismernie kell. Az őrsparancsnok a közbiztonsági viszonyok megbeszélése alkalmával a kiderítetlen eseteket is tárgyalja meg, hogy a közben gyűjtött adatokat

tudomásul vegyék és a beosztottak által esetleg szolgálaton kívül beszerzett adatokat is feljegyezhesse az őrsparancsnok.

A kiderítetlen esetek pótnyomozásakor az őrsparancsnok és a pótnyomozást végző járőr alaposan tanulmányozza át az esetet, hogy minden addig gyűjtött adattal, végzett munkával tisztában legyen. Amennyiben a nyomozó járőrnek eredményt nem sikerülne elérni, akkor is pontosan fel kell jegyezni minden, még a legcsekélyebbnek látszó adatot is, hogy a legközelebbi pótnyomozáskor az is rendelkezésre álljon.

A pótnyomozást első ízben az őrsparancsnoknak kell megejtenie és pedig az eredménytelenül nyomozó járőr bevonulása után lehetőleg 24 órán belül. A Szut. 578. pontjának ez a rendelkezése rávilágít arra, hogy a pótnyomozás rendszerint nehezebb feladat elé állítja a nyomozót, mint az első nyomozás, ezért kell az őrs legtapasztaltabb nyomozójának és minél rövidebb időn belül elvégeznie.

A pótnyomozást végzőnek nem csupán magával a bűncselekménnyel kell foglalkoznia, hanem azt is meg kell vizsgálnia, hogy az előző sikertelen nyomozásnak mi lehetett az oka, hibázott, vagy mulasztott-e valamiben a járőr és hol. Ezeket a hibákat vagy mulasztásokat kell a pótnyomozónak először is helyrehozni vagy legalább is azokból következtetve és tanulságokat levonva, a feltevéseket felállítania és a pótnyomozáshoz hozzáfognia.

Sohase mulassza el az őrsparancsnok ilyenkor, hogy az okulásul alkalmas hibákat és mulasztásokat az alárendeltjeivel megbeszélje, mert csak így nevelhet jól nyomozó utódokat.

Bűnügyi apróságok.

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** ezredes.

A bűnözők egyik jellemzője a hiúság. Wulffen német kriminalista egyik művében említi erre a következő példákat. Egy szász polgármester leánya vőlegényét megmérgezte. Halálraítélték. Midőn az ítélet végrehajtására a guillotinehoz (nyaktiló) szállították, gondosan megfésülködött és csinos szalagot kötött a hajába. Egy bécsi gyilkos nő bűnügyének esküdtszéki főtárgyalásához új fehér selyemblúzt, egy innsbrucki férjgyilkos nő fekete selyemruhát szereztetett be. Wilhelm Voigt, a „köpenicki kapitány“, elfogásakor mindent beismert, nyugodtan beletörődött sorsába, de kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy ő a porosz századosi egyenruhában nem jól nézett volna ki és hogy több tisztnek feltűnt volna, akikkel találkozott. Sapkájának kokárdáján a színek fordítva voltak elrendezve. Ebben sem akart hibás lenni. Dühösen szidta a sapkakészítőt, akitől a sapkát vásárolta.

A bűnözők hiúsága sokszor vesztüket okozhatja. A kérdés elsősorban ebből a szempontból érdekel bennünket. A hiúság a rúgója annak az ismert jelenségnek is, hogy a bűnöző szívesen eldicsekszik a tetteivel, pl. a szeretőjének vagy meghitt, bizalmasnak vélt körben; gyűjti a cselekményére vonatkozó hírlapi közleményeket, a helyszínen írásbeli üzeneteket hagy vissza, sőt a nyomozás alatt a rendőrséggel levelezésbe bocsátkozik, gúnyolja a rendőrséget a nyomozás sikertelenségéért, újabb bűncselekmények elkövetésével fenyegetődzik, stb. Nem egy bűnöző került már ezek miatt kézre.

*

Aki nyomozással foglalkozik, annak alaposan kell ismernie azokat az indítóokokat, amelyek az embereket a bűncselekmények elkövetésére hajtják, ösztönzik. Ritka, de azért a bűnügytörténetben már nem egyszer feljegyzett indítók a kedvtelés, vagyis, amidőn a bűnöző minden elképzelhető ismert indítóok nélkül, pusztán kedvtelésből követ el bűncselekményeket. A bűnözés e válfaját sportszerű bűnözésnek is nevezhetjük. Ennek ártalmatlanabb formájával naponta találkozhatunk. Sokan, egyébként talpig becsületes emberek, gyermekes örömet éreznek afölött, ha a határon néhány doboz külföldi cigarettát csempészhetnek az országba, néhány liter bort a főváros fogyasztási területére és a pár fillért kitevő vámot, illetve fogyasztási adót megtakaríthatják. Akadnak sokan olyanok is, — különösen nők, — akik a villamosokon, autóbuszokon — ha csak tehetik — jegy nélkül utaznak. Az ilyen embereket rendszerint nem a vagyonszerzési célzat, hanem a tilos út izgalmi csábítja. Az ilyen sportszerű bűnözés azonban nem mindig ilyen aránylag ártalmatlan formában jelentkezik.

Wulffen német kriminalista egyik művében találunk erre jellemző példákat. Amerikában a legfelső társadalmi körökbe tartozó fiatalember arra a gondolatra jutottak, hogy lopások, betörések elkövetésére bandát alakítsanak csupán azért, hogy a bűncselekmények végrehajtásánál a veszélyt megízlelhessék. 1911. évben New-Yorkban, Washingtonban, ismeretlen tettesek egyedülálló vidéki házakba, bankokba, merészen végrehajtott, nagyszabású betöréses lopások egész sorát követték el. Az ismer-

etlen tettesek az elloptott értékeket a postával vagy küldöncökkel minden egyes alkalommal visszajuttatták a sértetteknek, sőt ugyanakkor kártalanították őket a betörések alkalmával okozott károkért is (eltörött ablaküveg, elrontott zár stb. ára). Baltimoreban több gazdag fiatalember, közöttük két társaságbeli leány is, zsebtolvajbandát alakított. A zsebtolvajlás művészetének elsajátítására zsebtolvajiskolát alapítottak, ahol apró csengőkkel ellátott babákon gyakorolták magukat. Az iskola taneredménye igen jónak volt mondható, mert a banda a vakmerő és sikerült zsebtolvajlások egész sorozatát követte el. A lopott tárgyakat — mint talált tárgyakat — mindenkor beszolgáltatták a hatóságoknak. Akadtak sportszerű csempészek, gyújtogatók is, — még pedig a legelőkelőbb körökből.

Egy előkelő vadásztársaság több tagja unalmasnak találta, hogy állatokra lövöldözzön és ezért vadászexpedíciót szerveztek Délamerikába. Itt az Andes-hegység keleti lejtőjén, az úgynevezett Chacóban, állatok helyett sportszerűen lövöldözték a szerencsétlen indiánokat. Csak az a lövés volt teljes értékű, amely a szerencsétlen áldozatot homloka kelles közepén találta.

Ide tartozik az amerikai milliomosgyermek 1924 évben elkövetett gyilkossága is. Richard Loeb és Nathan Leopold milliomosok gyermekei egy Frank nevű milliomos 14 éves fiát gépkocsijukon elragadták és kegyetlen kínzások közepette meggyilkolták. Az áldozatot levetkőztették, arcát széjjelverték, hogy a kilét megállapítását lehetetlenné tegyék. A holttestet a városon kívül egy árokba lökték. Itt találtak később rá. A holttest mellett szemüveg hevert. A nyomozás embereit a szemüveg vezette el a gyáron és kereskedőn keresztül Nathan Leopold személyéhez. A nyomozásnál kiderült, hogy a két koraérett tettes rengeteg mindenféle tudományos könyvet összeolvasott, de különösen a gyilkosság lélektanával foglalkoztak behatóan. A szerencsétlen áldozatnak pusztán azért kellett meghalnia, mert a két fiatalember elméleti ismereteit gyakorlati kíséreltet is bővíteni óhajtották.

*

Egy kereskedő kézipénztárát ismeretlen tettes naponta megdézsmálta. A kereskedő egy szép napon a pénztár fémből készült fiókját kiürítette és azután azt tintával színültig megtöltötte. Másnap figyelte alkalmazottai kezét. Az egyik segéd kezén a tinta félreismerhetetlen nyoma látszott. Ő volt a tettes.

Egy tisztviselő címére ismeretlen tettes súlyos becsületsértő és rágalmazó szövegű nyílt postai levelezőlapokat küldözgetett. Emberünk egy társaságbeli hölgyre gyanakodott. Nyomozásba kezdett. Megállapította, hogy az illető melyik dohánytőzsdében szokta a levelezőlapokat vásárolni és azután a trafikkal összejátszva, a tettesnek a következő csapdát állította: megvásárolt néhány levelezőlapot és azok egyik oldalából 6 mm-nyi darabot levágott. A dohánytőzsdést megkérte, hogy az illető hölgynek a legközelebbi alkalommal ezekből a lapokból adjon. Így is történt. A névtelen levelezőlap író újból jelentkezett és a tisztviselőnek ismét súlyosan becsületsértő kifejezéseket tartalmazó levelezőlapot küldött. A levelezőlap a rendesnél 6 mm-rel keskenyebb volt.

A fenti két esetet Weingart német kriminalista írta le a „Kriminaltaktik“ című művében. A köz-

Molnár L. őrm. felv.

ponti nyomozó parancsnokság laboratóriuma is eredményesen működött már ismételtelen közre olyan esetekben, midőn a tettest a lopások szűkebb helyszíneinek megfelelő előkészítésével sikerült leleplezni. Így egy alkalommal egy előkelő intézetben ismeretlen tettes lopkodta a sportpénztárt, amely egy dobozban volt elhelyezve. A laboratórium a dobozt és a benne levő bankjegyeket olyan vegyi összetételű porral hintette be, amely annak a kezein, aki hozzányúl, nagyon nehezen eltávolítható élénk elszíneződést idéz elő. A tolvajt sikerült is az intézet egyik növendéke személyében kideríteni. — Hasonló esetekben forduljunk tehát a laboratóriumhoz.

*

Azt szokták mondani, hogy napjainkban az úgynevezett intellektuális bűncselekmények mindinkább háttérbe szorítják az erőszakos bűncselekményeket. A betyár, az erdei haramia és az útonálló rabló típusa kiveszőben van. Helyükét a csalók, hamisítók foglalják el. Az erőszak helyébe mindinkább az ész lép. Mindez általában igaz. Éppen azért tarthat érdeklődésre számot a következő két bűneset. Ezeknél ugyanis a csalás és az útonállás kombinációjával találkozunk. Mindkét cselekmény biztosítási csalás, tehát kimondottan „intellektuális bűncselekmény”, de elkövetőik a siker érdekében egészen középkori útonállást és gyilkosságot is követtek el. További érdekessége a két esetnek az, hogy a második bűncselekmény elkövetője az első mintázta eljárását. A lapok éppen eleget írtak róla. Abból merítette az

ötletet. Ezt egyébként beismerő vallomása keretében ő maga mondta el. Ezzel kapcsolatosan utalok a bűnözők utánzási hajlamára. Náluk az a közmondás, hogy „egy bolond százat csinál”, valóban megállja a helyét. Nagyobb feltűnést keltő bűncselekmények rendszerint divatba jönnek, több utánzójuk akad. A biatorbágyi vasúti völgyhíd elleni merényletet a vasút elleni merénylet-kísérletek egész — szerencsére sikertelen — sorozata követte. Ezeknek előrebocsátása után nézzük meg közelebbről a két bűnesetet.

Egy lipcsei utazó, aki azelőtt már több különböző foglalkozást próbált végig, amelyeknek azonban egyike sem hozott annyi pénzt, amennyi az ő igényének megfelelt volna, elhatározta, hogy a pénzszerezés valamely jobban jövedelmező formájához folyamodik. Súlyosan rákbeteg anyósa életét valami huncutsággal 10.000 márkára biztosította. Az anyós nemsokára meghalt s emberünk 10.000 márkával gazdagabb lett. Most már saját édesanyja életét biztosította 20.000 márkára s mivel anyja teljesen egészséges volt, elhatározta, hogy elteszi láb alól. Miközben afölött töprengett, hogy édesanyjának mérget adjon-e, vagy pedig a meredek pincelépcsőn taszítsa le, jó ötlete támadt. Most már saját életét biztosította három különböző biztosító társulatnál, összesen 143.000 márkára. Ezután gépkocsiján embervadászatra indult. Terve az volt, hogy az országúton felszed a kocsijára valami vándorlegényt, megöli és rágyújtja a gépkocsit. Mindenki azt fogja hinni, hogy

az elégett gépkocsiban talált, megszenesedett holttest az övé, a biztosító társulatok pedig feleségének kifizetik a biztosítási összeget, amelynek birtokában azután valahol külföldön vígan folytatják életüket.

Az első kísérlet balul ütött ki. Emberünk felszedett az országúton egy csavargó iparoslegényt, majd csavarkulccsal le akarta ütni. A vándorlegény azonban erőteljesen védekezett és — ha néhány súlyosabb természetű sérüléssel is — de sikerült elmenekülnie. A vándorlegény kórházba került, ahol feljelentést is tett ismeretlen merénylője ellen. A hatóság emberei nem akartak neki hinni. Nem tudták elképzelni, hogy mit is akarhatott a jól öltözött úrvezető egy szegény toprongyos vándorlegénytől. Ismerik már ők az ilyen meséket. Valószínűleg a vándorlegény támadta meg az úrvezetőt és az védekezés közben alaposan helybenhagyta a támadóját. A nyomozás is csak ilyen irányban indult meg, természetesen eredménytelenül is végződött.

Lipcsei kereskedelmi utazónkat a kudarc nem riasztotta el. Tovább rőtta az utakat gépkocsijával és alkalmas emberre vadászott. 1929 november 25-én azután felvett kocsijára egy másik mesterlegényt. A szerencsétlen fiú rongyos ruhájában fázott. Emberünk erre egy vastag pokrócba úgy becsavarta, hogy mozdulni sem tudott. Ezután zsinórral megfojtotta. A kocsit nekivezette egy kilométer-kőnek, majd benzinnel leöntötte és meggyújtotta. Nem feledkezett meg arról, hogy saját zsebóráját, kulcsomóját, gyűrűit átrakja áldozata zsebeibe, illetve ujjaira. A kereskedelmi utazó ezután kiszökött Franciaországba. Feleségével megbeszélte, hogy az asszony, ha felvette az életbiztosítási díjakat, utána jön. Az elégett gépkocsit, benne a megszenesedett hullával, megtalálták. A gyilkos felesége az elégett kocsiban talált hullát férje holttesteként ismerte fel. A biztosító társaságok azonban gyanakodtak és a lipcsei rendőrséghez fordultak. A lipcsei rendőrség, bár a biztosító társulatok gyanújukat semmiféle adattal sem tudták alátámasztani, — igen helyesen — cselekedett. Az özvegyet szoros megfigyelés alá vette. Figyelték a távbeszélő állomását és kihallgatták beszélgetéseit. Így jutott tudomására, hogy az asszonyt Strassburgból egy férfi kérte a telefonhoz. A lipcsei rendőrség azonnal érintkezésbe lépett a francia rendőrséggel, hogy a rejtélyes telefonhívó kilétét derítse fel és vegye őrizetbe, egyidejűleg pedig egyik tisztviselőjét repülőgépen Strassburgba küldötte. Mire a rendőrtisztviselő megérkezett Strassburgba, az ismeretlen telefonhívó — aki azonos volt a gyilkos kereskedelmi utazóval — már a francia rendőrségen őrizetben volt. A gyilkost halálra ítélték és kivégezték. Kivégzése előtt töredelmes beismerő vallomást tett.

A gyilkos és csaló kereskedelmi utazó alig egy esztendő múltával, 1930 szeptemberében utánzóra talált egy keletporoszországi bútorkereskedőben. S. bútorkereskedő az apósa tulajdonát képező bútorkereskedést vezette R. . . . . g keletporoszországi városkában. Az üzlet általános hiedelem szerint jól ment, S.-t józan, rendes üzletembernek ismerték városszerte. Egy napon, késő este, a bútorkereskedés, amely egy egész 2 emeletes épületet foglalt el, porráégett. A bútorkereskedés könyvelője S. apósának elmondotta, hogy aznap este S.-el késő estig együtt voltak a kávéházban. Onnan hazafelé jövet, a bútorkereskedésből füstöt láttak kitódulni, mire S. az ő tanácsa ellenére berontott az üzletbe, hogy az üzleti könyveket megmentse. Alig lépett be, — az összes ablakokból, ajtókból lángnyelvek csaptak ki, úgy, hogy S. minden valószínűség szerint bentégett.

Az épület porráégett. A romok eltakarítása közben valóban megszenesedett holttestet találtak. A holttesten, illetve mellette, megtalálták S. órájának, gyűrűinek, kulcsomójának a maradványait, így látszólag semmi kétség sem férhetett ahhoz, hogy S. valóban bennégett az épületben. Ekkor azonban fordulat állott be. Jelentkezett a vállalat gépkocsivezetője, aki elmondta, hogy két nappal a tűzvész után A. kisasszony, a bútorkereskedés gépírónöje felkérte, hogy beteg édesanyját szállítsa el gépkocsin egy távolabbi városba. A megbeszélte időben — éjjel 3 órakor előállott a kocsijával A. kisasszony háza elé — a kocsiba azonban nem A. kisasszony anyja, hanem S. szállott be. S. tehát él s így nem éghetett bent a bútörűzetben. Igen ám, de akkor a könyvelő és A. kisasszony sem lehetnek ártatlanok. A könyvelő a hatóságot azzal az állításával vezette félre, hogy látta S.-t olyan időpontban az égő házba behatolni, amikor már valóban bent kellett volna égnie, A. kisasszony pedig S.-t lakásán rejtgette. A rendőrség mindkettőjüket őrizetbe vette. Az orvosszakértő olyan véleményt adott, hogy az elégett házban talált holttest olyan emberé, aki már jóval a tűzvész előtt halott volt sőt, nem tudom milyen alapon, azt is véllezte, hogy a holttestnek ezt megelőzőleg már huzamosabb időn át elföldelve kellett lennie (ebben a szakértő tévedett).

Időközben a nyomozás megállapította, hogy S. üzleti vállalatát már huzamosabb idő óta a bukás szélén állt és csak különböző csalások, hamisítások segítségével kapott kölcsönökből tudta azt a víz színe felett tartani. Életét nagy összegre biztosította. Mindezeket összevetve, az a feltevés alakult ki, hogy S. maga gyújtotta fel a házát, amelybe előzőleg valamely, — talán temetőből ellopott — hullát helyezett, azt a látszatot óhajtván kelteni, hogy a tűzvésznel életét vesztette. Ugy okoskodott, mint a lipcsei kereskedelmi utazó. A biztosító intézet kifizeti a biztosítási összeget, amiből ő azután valahol külföldön vígan éldegélhet.

A nyomozás két irányban indult meg. Honnan vette S. a hullát és hol rejtőzködik? Az összes környéki temetőkben megejtett nyomozás sikertelen maradt. Az S. felkutatására megindított nyomozás sem hozott egyelőre eredményt, bár ehhez a nyomozó hatóság már nagyon közel járt. Megállapították ugyanis azt, hogy S. A. kisasszonnyal évek óta szerelmi viszonyt folytatott. Ebből arra a feltevésre jutottak, hogy S. A. kisasszony valami hozzátartozójánál rejtőzködhetik. A feltevés helytálló volt, de az egyik nyomozó elügyetlenkedte a dolgot és S., aki valóban A. kisasszony egyik berlini rokonánál húzódott meg, egerútát nyert. Nyoma veszett. Csak a véletlen juttatta kézre. S. ugyanis bűjkálása alatt körszakállt növesztett, — így azt hitte, külseje eléggé elváltozott ahhoz, hogy fel ne ismerjék. Szállásadójának igazoló okmányait eltulajdonította, ezek segítségével útlevelet szerzett, hajójegyet vásárolt és Hamburgba utazott azzal a szándékkal, hogy ott hajóra szállva, Braziliáig meg sem áll. Az óvatosságot azonban nem hagyta figyelmen kívül. Nem Berlinben,

hanem a következő állomáson, Spandauban szállott fel a hamburgi vonatba, mert élt a gyanúperrel, hogy a bérlni pályaudvarokon argus detektívszemek figyelik. Ebben igaza is volt, de a véletlen vesztét okozta. A spandau pályaudvaron ugyanis egy vasutas teljesített szolgálatot, aki ugyanabban a városban szolgálta katonáéveit, ahol S.-nek a bútorkereskedése volt és S.-t látásból jól ismerte. Ez a vasutas S.-t körszakálla ellenére felismerte és mivel az újságokból olvasta, hogy körözik, a rendőrségnek jelentést tett. A rendőrség azonnal megtette intézkedéseit és S.-t az egyik közbeeső állomáson lefűlelték. A három egymástól elkülönített vizsgálati fogoly először konokul tagadott. Később meginogtak és egymást kezdték vádolni. Vallomásaik nyomán kibontakoztak az egész szörnyű bűnügy körvonalai. S. teljesen a lipcsei kereskedelmi utazó módszerei szerint dolgozott, azzal a különbséggel, hogy neki a könyvelő és A. kisasszony személyében hűséges, odaadó segítőtársai voltak. S.-nek is szüksége volt terveihez egy hullára, ezért két társával gépkocsiján heteken át járták az országutat és emberre vadásztak. Az első alkalommal egy szerencsétlen idősebb vándor-embert vettek fel a kocsijukba. Beszélgetés közben a vándor elmondotta, hogy 6 gyermeke van. S.-nek és társainak minden romlottságuk ellenére sem volt lelkiük a 6 gyermeket atyjától megfosztani, s így útjára engedték. A második alkalommal ugyancsak egy vándort vettek fel az országúton kocsijukra, de ez olyan erőteljesen védekezett, midőn meg akarták ölni, hogy néhány könnyebb sérüléssel sikerült elmenekülnie. Érdekes, hogy ez az ember is feljelentést tett a rendőrségen, de nem adtak hitelt a szavainak, sőt még őt gyanúsították. Itt sem tudták elképzelni, hogy mi oka lehetett a luxusautó utasainak egy nyomorult országúti vándorra rátámadni. Pedig a lipcsei eset akkoriban már országszerte ismert volt és így nem lehetett volna nehéz az analógia révén a vándor feljelentésére feltevést építeni. Ezzel kapcsolatosan mutatok rá arra, hogy az alapos bűnügytörténeti ismereteknek milyen nagy fontosságuk van a nyomozás emberei számára. Nincsen új a nap alatt. Ha 100 bűnügyet ismerek indítóokaival, szereplőivel, végrehajtásának minden részletével és kiderítéseik módozataival egyetemben, akkor nem eshet nehezemre a 101-ik bűnügy megoldása sem.

A harmadik kísérletet siker koronázta. Az áldozat ugyancsak vándorlegény volt, akit a három jómadár az országúton vett fel kocsijára. Csavarkulccsal agyonverték és a bútörületbe szállították. S. a hulla zsebébe tette óráját, kulcscsomóját, ujjára húzta a gyűrűt és ezután az üzletet felgyújtotta.

Az áldozat kilétét a fogazata segítségével sikerült megállapítani. A fogazatról készült fényképeket és leírást közzétették az újságokban. Egy fogorvos ráismert a tömésekről és koronákról a saját munkájára.

Jellemző az akkori szociáldemokrata Németország igazságszolgáltatására, hogy S.-t és a könyvelőt halálra ítélték ugyan, de kegyelemmel mindkettőjük büntetését életfogytiglani fegyházra változtatták át. A. kisasszony, mint bűnsegéd, 5 évi fegyházra kapott.

A nyomozókulcsban sok ezer elfogandó neve van. Ha azokból minden csendőr csak egyet is kézrekerít, már sokat tett az közbiztonság nyugalmáért.

Tavaszi munka.

Molnár L. őrm. felv.

PORTYÁZÁS

Idegenben világosabban látja meg az ember a jót és a rosszat, mint a maga portáján. Ezért okos dolog minél többször és minél szemfülesebben odafigyelnünk mások dolgaira, aztán pedig kielemezni azokból azt, ami nekünk is hasznos vagy tanulságos lehet.

Nekünk többek között a honvédség portáját kell minél jobban figyelniünk. A katonáélet ma nem az, ami tegnap volt, tegnap nem volt az, ami tegnapelőtt és holnap nem lesz az, ami ma. A katonáélet éppen úgy változik, alakul, fejlődik, színeződik, mint akár-melyik más hivatás. Aki tíz évvel ezelőtt volt katoná, menjen be ma a laktanyába, sok mindent másként talál, mint ahogyan annakidején otthagya. A csendőrt a hivatása leköti, de ez nem mentheti fel az alól, hogy ha katonának tartja magát, akkor az is legyen. Az legyen ne a tíz vagy húsz év előtti, hanem a mai, mindig és mindig a mai értelemben. Kiképzésünk irányítói gondoskodnak róla, hogy a nagyvonású változásokat, fejlődéseket katonai vonalon is mindig átvegyük és magunkévá tegyük, ezt a munkát azonban ki kell egészítenie az egyéni érdeklődésnek és törekvésnek is a szüntelen cél felé, hogy minden egyes csendőr mindig a legmaibb értelemben és tartalomban legyen katoná.

Aki törődik az önmaga fejlődésével, az érdeklődik s aki érdeklődik, mindig talál rá módot, hogy legyen kitől és miről érdeklődni. Érzésben és érdeklődésben kinek-kinek a maga dolga, hogy a haladás útján lépést tartson a honvédekkel, akik változatlanul éppen olyan bajtársaink ma is, mint akkor voltak, amikor még mi is velük vonultunk ki a gyakorlótérre. Aki a leszérelt és szabadságos katonákkal elbeszélget és ért ahhoz, hogy a beszélgetésnek meg legyen a kézzelfogható értelme és célja, ilyen közvetett úton is sokat lát meg abból, ami új lehet odaát. Lapunk közleményei is gondoskodnak róla, hogy ehhez a figyeléshez anyag kerüljön s van más mód is nem egy.

Igy aztán nem is meglepő, ha a csendőr megnézi közvetlen közelből a honvédség valamelyik intézményét s ott új dolgokat lát. Ilyen újnak látszó dolog a honvédség tisztesiskolájában, hogy a nap egy időszakában ott mindenkinek a kezében fűrészt, fejszét, ásót és más szerszámokat lát. Mindenki dolgozik valamin. Építenek, sportpályát csinosítanak, kertet fésülnek, mindannyian az úgynevezett testimunkát végzik. Sültgalambot senki se les.

A szerszámos testimunkát napirenddé tették, amiről pedig olyan szívesen és gyorsan leszoknak azok, akiknek valamiféle hivatalt adott a sorsuk. Hányan vannak a csendőrök között is, akik polgári életükben a legnehezebb testi munkával keresték a kenyeret, de itt aztán a csendőrségnél be nem ütnének egy szeget a ferderecsúszott kapulécbe. Nem azért, mintha nem bírnák vagy nem értenék már ezt a munkát, hanem azért, mert azt hiszik, hogy ez most már nekik nem illik, sőt talán egyenesen tilos, mert árt a hivatali tekintélynek.

Érthetetlen, miért különböztetjük meg ennyire élesen egymástól a szellemi és testi munkát. Hiszen igaz: mindenki csinálja azt, ami a kenyerre. A csendőr ne építsen házat, a kőműves ne akarjon nyomozni, de azért a csendőr egy szeget még beverhet a falba s a kőművesnek sem kellene minden értelmes mondatért a szomszédba szaladnia. Aztán ne gondoljuk, hogy csak a szellemi munkát végző ember becsüli le a testi foglalkozásokat. Ezek művelői is hajlanak arra, hogy a szellemi munkát ne sokra értékeljék.

Egyszer jó lenne a kettőt kissé közelebb hozni egymáshoz. Nyilván ez a célja a honvéd tisztesiskolának is a mindennapos foglalkoztatással. Erre a mi örseinken nagyon sok és szebbnél szebb alkalom kínálkozik. Minden portán mindig akad valami, ami a gazda keze után kiált. Vagy a kertben, vagy az udvaron, vagy a padlásfeljárón, valahol mindig. Figyéljék el bajtársaink, más a gyümölcs íze, ha a fácskán mi is neveltünk, segítettünk valamit. Szebb a rózsa, ha magunk irányítottuk a rügyeket. Közelebb kerülünk a ház lelkéhez, ha a szomszéd-asztalos helyett mi engeszteltük ki a megvetemedett ajtót vagy ablakot s egy félrecsúszott cserepet magunk tettünk helyére a tetőn.

Nem az anyagi hasznot, az úgynevezett spórolást kell ebben nézni, hanem a testi munka eredményének az örömét. Ősdi, nem túlokos felfogás az, hogy a testi munka rontja a tekintélyt. Nem árt az semmi ilyen nemes dolognak, egyedül csak a lustaságot nem bírja s viszont őt nem bírja a lustaság. Tessék megpróbálni, menten vidámabb, frissebb,

okosabb lesz tőle a laktanyában minden és mindenki. Igaz, hogy mi gyalogolunk eleget, de ez még nem meríti ki a test foglalkoztatását, ami változatosságot kíván. Ha a testi munkások távgyaloglással egészítik ki testük igényeit, akkor mi fogjuk meg a szekercét, meg a gereblyét. Kevesebb lesz a testileg-lelkileg elpudivasodott ember közöttünk.

*

Láttuk azután abban a tisztesiskolában, hogy nincs finomkodás. Kemény, kurta kérdések s rájuk ugyanolyan válaszok. Az előljáró nem mond kenetes szavakat, az alárendelt nem töri a fejét körmönfont válaszon. Ez a katona és csakis ez a katona. Aki az előljáró és alárendelt viszonyát virágos szavakra akarja felépíteni, az nem katona. Embernek sem több és nem is jobb, mint aki röviden kérdez és röviden válaszol. Sőt, a kurta dolgokban mindig kevesebb mellékdolog tud elbujni, mint a kedvesebb mondatokban.

Nálunk ez a cifrázkodás nem ritka dolog. Talán a szertetaolttsággal járó egymásrautaltságból, meg a szüntelen közös szolgálatokból jön ez, de akármiből jön, nem jó. Az ilyen beszédmod kihat az öltözködésre, mozdulatokra, viselkedésre, az egész egyéniségre, ami lassanként közelebb áll a vénkisasszonyhoz, mint a katonához.

Ne ebben keressük a bajtársiasságot és jószándékot, hanem a becsületes, nyílt szavakban és még inkább a tettekben, amikor egymáson segíteni lehet és kell.

*

Hogy mennyire kemény az élet odakint, az általunk vajpuhának tartott polgári életben, mutatja a napokban olvasott kis hír. Egy pécsi ember nyomora miatt felakasztotta magát. Levágták, élesztették s közben arra ment egy hitelezője. A hitelező nekiugrott az alélt embernek, hatalmas pofont adott neki, mondván: „Meg akartál halni, mielőtt kifizetted az adósságodat, te gazember?!“

Szörnyű durva dolog, semmi köze az emberséghez, de hát ez az, amire azt szoktuk mondani, hogy — ez az élet. Ilyen az élet. Ekkora a kenyér, a pénz, a fizikai létösztön hatalma. Ennyire megkeményíti az emberek szívét. Pedig azok polgári ruhában járnak, katonai beszédmodor nem köti őket, náluk a parancsolásnak és engedelmeskedésnek mások a formái. Látszólag puhábbak és enyhébbek, lényegben azonban keményebbek a legkeményebb katonai formánál és parancsnál is.

A mi, látszólag keményebb, katonás életünk tehát lényegében sokkal emberségesebb. Nálunk olyan brutális küzdőeszköze nincs szükség, mint amilyen az akasztott ember megpofozása. A mi sorsunk védett minden ilyen elvadulástól. Katonásan, de biztonságban és emberséges módon élünk.

A finomkodást kereső bajtársak gondoljanak erre a különbségre nem is egyszer, hanem minél sürűbben.

Nagyobb szabadsággal nagyobb rabba lesz az, aki szenvedélyeinek a rabja.

*

Nincs lehetetlenség, csak tehetetlenség.

KATONAI ISMERETEK

A vadászgépek vívják meg a légi harcokat. Ennek érdekében igen könnyen nagy magasságba emelkedhetnek, mozgékonyak és igen gyorsak. Csak ilyen szerkesztésű vadászgépek számíthatnak sikerre a nehéz légi harcokban. Legénységük gondosan válogatott, kiváló emberanyag. A vadászgépek egy, vagy kétülésesek. Utóbbiakat rombológépeknek is nevezik. Az együléses vadászgépek kicsinyek, rendszerint egyfedelűek, szárnyfelületük keskeny, motoruk igen erős. Sebességük óránként 500 kilométeren felüli, egy perc alatt 1000 méteren felüli magasságot érnek el. Az üldöző-, vagy kísérő feladatokra szolgáló vadászgép sebessége a 650 kilométert is meghaladja, üzemanyag befogadóképessége miatt átlagban 2—3 óráig tud a levegőben maradni. Az együléses vadászgép motorja 1000 lóerőn felüli, hogy a rendkívül nagy igénybevételt bírja. Rövidhullámú adó-vevő rádiókészüléke van. Fegyverzete mereven beépített, a pilóta magával a géppel céloz rárepüléssel. Fegyverzetét egy-két 2—3 centiméteres gépágyú, és több 1.3 centiméteres géppuska képezi, melyeket rendszerint a szárnyakba, vagy a gép orra közelébe építenek be. A gépágyú 120—150 lövést, a géppuska 2000 lövést adhat percenként. A legismertebb vadászgépek az együlésesek közül: a német Messerschmidt és Heinkel, az olasz Fiat, a magyar Héjja, az angol Hurricane és Spitfire, valamint a szovjet Rata-gépek. A kétüléses vadászgépek sebessége 600 kilométer fölött jár, rendszerint kétmotorosak, mozgatható géppuskájuk is van. Legismertebb a német Messerschmidt 110 és a Focke Wulf 127 jelzésű.

A repülőgépeket hajtó üzemanyag rendkívül gyúlékony, ezért az üzemanyag tartályokat páncélozzák és belső falát gumirozzák, hogy átlövés esetén a gumi összehúzódjék és megakadályozza a benzin kiömlését. A kigyulladt gépből még ejtőernyő segítségével is igen nehéz a menekülés.

A közönséges benzin nem alkalmas a repülőgépek motorjába, ezért különleges repülőbenzint használnak, amelyet jellegzetes kék színről lehet felismerni. Hírek szerint kísérletek folynak lángszórós repülőgépek gyártására is. Ezek külön tűzbiztos tartályban szállított keveréküket alacsony-támadással

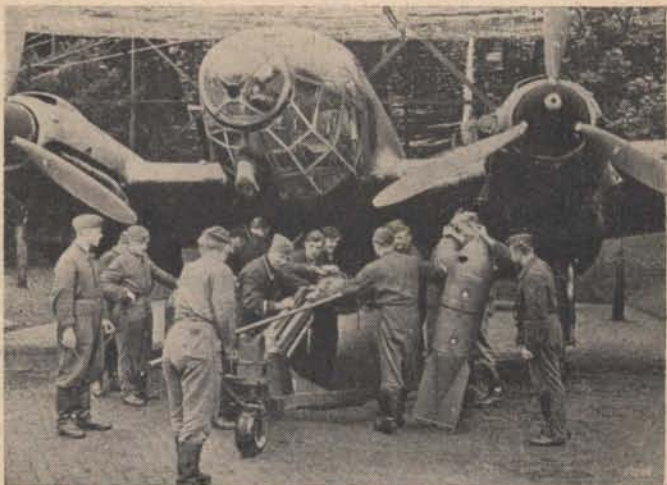
Focke—Wulf német repülőgép, a világ leggyorsabb vadásza.

Előkészítik a vadászgépeket.

fecskenedeznék az ellenség élő céljaira. Ezt a hírt fenntartással kell fogadni.

A bombázó repülőgépek a földi célok elleni repülő-támadások tulajdonképpeni végrehajtói. Fé-

Előkészületek a bombázáshoz.

lelmetes harceszközük a bomba, amit különböző mennyiségben visznek magukkal. A bombázó repülő feladata a hadművelleti terület berendezéseinek, csapatainak és harceszközeinek megsemmisítése, valamint a háterszág gazdasági és katonai intézményeinek bénítása. A támadást magas-, vagy zuhanóbombázással hajtják végre. A bombázó gépek valamennyi repülőgépfajta között a legnagyobbak és legnehezebbek, nagy a hatótávolságuk, azaz messzire repülhetnek. Bombáikon kívül jól felfegyverezettek is. Két, vagy még ennél is több motoruk van, személyzetük 10 főig terjed.

Legkisebb fajtájú a könnyű bombázó gép, amelynek személyzete két-három fő. Általában 1000 kilométer távolságra tud repülni, sebessége a 400 kilométert eléri óránként. Viszonylag gyors, fordulékony, jól felfegyverzett.

A közepes bombázó már kétmotoros, személy-

Bombázóink indulása az ellenség fölé.

zete három-négy fő. Míg a könnyű bombázót inkább a hadműveleti területen alkalmazzák, addig a közepes bombázót már a hátszág, bénítására is. A bombákat a gép törzsében helyezik el, a gépen rádió adó-vevő állomás is van. Hatótávolsága a 2000 kilométert eléri, sebessége 400—500 kilométer. Körülbelül 1000—1300 kilogram bombasúlyt vihet magával és több forgatható géppuskája is van. A levegő-ellenállásának csökkentésére egyes géppuska-ülések bevonhatók és csak harcközben bocsátják azokat ki a gép törzséből. A közepes bombázó rendszerint magasból végzi a bombázást. Az ellenséges vadászgépek támadásának megghiúsítására sok fegyverén kívül aránylag nagy sebessége is szolgál.

A nehéz bombázó hatótávolsága a 3000 kilométert meghaladja, csaknem 3000 kilogram súlyú bombát szállíthat magával! Ez már többmótoros gép, személyzete négy-hat fő. Fegyverzete a géppuskákon kívül nehézpuskák, nehézgéppuskák, sőt gépágyúk is. Feladataik végrehajtására rendszerint vadászoltalmat kapnak, éjjeli feladatok megoldására egyenként is az ellenség fölé repülhetnek. Az Egyesült Államokban még ennél a fajtánál is nehezebb típusokat használnak, a legnehezebb bombázókat. Ezek már 6000 kilogram bombát is képesek szállítani, rendszerint éjjel alkalmazzák őket, mert túl nagy célpontot mutatnak a légvédelmi tüzéség és vadász-

Körben forgatható nehézgéppuska.

gépek számára. A nehézkes, legnagyobb méretezésű bombázókat meglehetősen sikertelenül alkalmazták az angolok Németország ellen. Ezek a „repülő-erődök” csakhamar a német vadászok biztos zsákmányává váltak.

A zuhanóbombázó gépek különleges szerkesztésű repülőgépek, amelyek átlagban egy nagyobb és több kisebb bombát visznek magukkal. Nagy magasságból lecsapva, közvetlenül a cél felett végzik a bomba kioldását. Így jóval nagyobb a találati valószínűség. Igen félelmetesek a német Stukák.

A legújabb haditapasztalatok alapján készült a német Dornier-gyár Do-217 jelzésű, kétmótoros repülőgépe, mely magában egyesíti a harci gépek minden előnyét. A két hatalmas BMW-motor segítségével a gép majdnem túlszárnyalja az ellenséges

A bombázógép belsejében.

vadászrepülőgépek sebességét. Rendkívül nagy előny ez, amely az elkerülhetetlenné váló légi harcban mutatkozik meg. A zuhanóbombázó helyzete a legveszélyesebb zuhanásközben, amikor a gép egyensúlyát kell megőrizni. Ennél az újfajta gépnél a zuhanás lefékezésére különleges féket szerkesztettek, amely ernyőszerűen kinyílv, kiválóan egyensúlyban tartja a zuhanó gépet. A bombák elhelyezése is igen célszerűen történik és befogadásukra nagy hely áll rendelkezésre. Ez teszi lehetővé, hogy ez a gép torpedókat és aknákat is vihet magával. Ezeknek hatása azután — zuhanóbombázással vetve — különösen nagy. Gyorsasága és bomba teherbírása egyaránt kiváló. Fegyverzete géppuskákból és gépágyúkból áll, amelyek a gép orrában, illetőleg a vezetőülés mögötti páncélkupolában vannak. Nagy előnyük,

Do-217, az újfajta német zuhanóbombázógép.

hogyminden irányba lehet velük tüzelni. Ezeket a repülőgépeket a Földközi-tengeren, valamint Anglia ellen és Afrikában, sőt újabban a Szovjet ellen is nagy sikerrel alkalmazzák.

v. T. L.

Kiderítetlen esetek felszínen tartása.

Írta: SARKADI ANTAL őrmester (Ungvár).

1941 december 4-én a 8/1. nyomozó alosztály Vanek Illés,* többrendbeli betöréses lopással gyanúsított, szökésben levő egyén felkutatására Ignéczi Károly fő-törzsrőrmesterrel engem vezényelt ki. A dolhai őrsön megérkezésünkkel az egyik csendőr által kitöltött személy-leírási űrlapra lettem figyelmes. Az űrlapon egy Fazekas Sári nevű, csavargó cigánynő szerepelt, akit a dolhai őrs körletében többrendbeli ruha- és élelmiszer lopással gyanúsítottak. Figyelmemet főként az ragadta meg, hogy az említett cigánynőnek elől két aranyfoga volt. Hasonló személyleírású és aranyfogú cigánynő 1940. év folyamán Munkácson és környékén sorozatosan elkövetett ruhalopások miatt volt a Nyomozati Értesítőben körözve. Annak idején a nyomozó alosztály is nyomozott a ruhalopási ügyekben, azonban eredménytelenül.

Amikor a cigánynő holtartózkodásáról érdeklődtem, az egyik csendőr elmondotta, hogy Fazekas Sári értesülés szerint jelenleg a szolyvai őrs őrizetében van, ott szintén ruhalopásokat követett el. Ez mindjobban megerősítette azt a feltevésemet, hogy a kérdéses cigánynő azonos lesz a Nyomozati Értesítőben körözött nővel. Ezen körülményt Ignéczi fő-törzsrőrmesternek is jelentettem, aki azt a parancsot adta, hogy utazzak Szolyvára és a nyomozásba kapcsolódjak be. Ő pedig egyedül végzi Vanek Illés felkutatását.

A szolyvai őrsön megtudtam, hogy Fazekas Sári cigánynő még Teffel Sári, Bumbi Sári és Gódi Sári neveket is használja. A szolyvai őrs körletében egyedül álló nők lakásába jóslás ürügye alatt bement és különböző ruhaneműeket kicsalt vagy ellopott.

Fazekas Sarit felszólítottam, mondja el részletesen, hogy a legutolsó 3 hónap alatt milyen községekben fordult meg, kb. hány esetben és hogyan szedte rá jóslással áldozatait. Azért tettem így fel a kérdést, mert gondoltam, hogy a cigánynő szándékosan fog hallgatni.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

azokról a községekről, amelyekben valamilyen bűncselekmény terheli. Községeket azonban nem nevezett meg. Azt mondta, hogy ő a községek neveit nem ismeri. A jóslásra vonatkozóan elmondta, hogy a községekben előzőleg cigányok útján kipuhatólja, van-e ott olyan nő, aki szeret jósoltatni, milyenek a kiszemelt nő személyi és családi viszonyai, hogyan él a férjével, nem szeret-e más nőket a férje, hiszékeny-e, stb. Amikor már mindezekről alaposan meggyőződött, felkeresi a kiszemelt házat, olyankor amikor a „ruszka“ nő egyedül van. (Ez Sári szakkifejezése.) Ott jóslással vagy kártyavetéssel meggyőzi arról, hogy férje már nem szereti, más nőkkel foglalkozik, de ha akarja, ő vissza tudja „varázsolni“. A nő persze aláveti magát mindennek, csak a férje ismét hű legyen hozzá. Ezután megkezdődik a hókusz-pókusz. Legelőbb is 9 drb. evőkanalat kér, lefekteti az asztalra fejjel lefordítva, majd varázs szavakat mondogatva fejjel felfelé forgatja a kanalakat, mondván, hogy a hűtlen férj így fog hozzá visszatérni. Ezen művelet után a már előzőleg megmelegített vizet teknőbe önti és azt modja a nőnek, hogy miután férje megint a régi szerelemmel közeledik majd hozzá, illő, hogy tiszta állapotban találja s ezzel megfürdetheti. Hogy a varázslat még bűbajosabb legyen, a vízbe észrevétlenül hipermangán tablettát tesz, ami halványlilára festi. A fürdés után a nőt felszólítja: ha azt akarja, hogy a varázslat hatásos legyen, nyomban le kell feküdnie és az ágyban 9 imát el kell mondania. Azután már könnyen megy minden. Amíg a „ruszka“ asszony alszik, Sári rakodik. Ami csak keze ügyébe kerül viszi. Mire az asszony magához tér, Sári már a községben sincsen. A nő nagy bölcsen hallgat a történetekről. Szégyenében még férjének is letagadja a lopást. Ennek tudható be aztán, hogy Sári üzelmeit már 14 éves korától kezdve sikeresen folytatja.

Említésre méltó még, hogy miként történik a szerelmes lányok „megvarázsolása“. Sári a fent leírt módszerrel kipuhatólja, hogy a községben melyik az a leány, akihez a vőlegénye hűtlen lett. Kikeresi itt is az alkalmas időpontot és a leányt, amikor az egyedül van, felkeresi. A művelet itt is kártyavetéssel kezdődik. A kártyából nagy sajnálkozással megállapítja, hogy bizony a leány már nem szereti. Majd megkérdezi: akarja-e, hogy ismét visszatérjen hozzá. A leány természetesen hajlandó minden áldozatra. Ehhez a „varázslathoz“ 4–5 evőkanálnyi méz szükséges. A leánynak bekeni a mellét és hónaalját mézzel, majd vízzel lemossa. Az ily módon nyert folyadékot aztán üvegbe önti és a leánynak meg-hagyja, hogy észrevétlenül adagolja be az udvarlójának, ez majd segít. A leányt el sem lehet többé verni a háztól.

Amikor úgy éreztem, hogy Sári bizalmát már teljesen megnyertem, felszólítottam, beszéljen a ruhalopásokról. Sári mindent tagadott. Azt állította, hogy ruhalopással életében soha nem foglalkozott. Természetesen ezt nem hittem el. Láttam, hogy Sarit ily módon beismerésre nem fogom bírni soha.

Volt egy szemtanú, aki Bányuban látta a kérdéses nőt, amikor besurrant a lakásba és batyuval jött onnan ki. Így jónak láttam Sarit Bányuba elvinni felismerés végett. Eredményre ez sem vezetett. A tanu határozottan állította, hogy Sári nem azonos azzal a nővel, aki a lopást elkövette. Ezek után tisztában voltam azzal, hogy — aranyfogai és hasonló külseje ellenére — Sári és a Nyomozati Értesítőben körözött nő két különböző személy, viszont azt is tudtam, hogy Sárinak még sok

Ellenőrzés.

Dr. Gönczi L. fhdgy. felv.

bűncselekmény van a rovásán. Igyekeztem is ezt a legteljesebb mértékben kihasználni. Főként arra törekedtem, hogy megtudjam tőle azokat az egyéneket, akik bűncselekmények elkövetésével foglalkoznak. Azt mondtam neki, hogy el fogunk menni azokba a községekbe, ahol jóslásokat követett el. Kért, hogy ezt ne tegyem. Azt mondta, hogy fázik. Az idő tényleg elég keményre fordult, a nő öltözete pedig igen silány volt. Úgy látszik, tervemmel alaposan rájesszthettem, mert Sári azt mondtotta, hogy ha nem viszem el, akkor rá fog vezetni annak a széparcú nőnek a nyomára, akit keresünk. Ő nagyon jól ismeri. Tudja, hogy ruhalopásokat, vásári tolvajlásokat és zsebmetszéseket szokott elkövetni. Ha pedig a bíróságnak nem fogom átadni, még mást is fog nekem mondani, mert ő sok mindenről tud. Ebbe látólag belementem, hogy adatokat kapjak tőle.

Sári elmondotta, hogy ezideig 7 vadházastársa volt. Legutóbbi, egy Fúvós Miska nevű kovácsréti cigány, kivel 5 évig élt együtt, de 3 hónappal ezelőtt otthagytta, mert az rosszul bánt vele. Tudomása van róla, hogy Miskának igen sok bűncselekmény van a rovásán. Eddig azért nem mert beszélni, mert félt a bosszújától. Most már nem akar vele élni, így mindent el fog mondani. Fúvós Mihály együttélésük alatt 2 esetben vitt lakásukra trafikárut és gyümölcsöt, amelyek a kovácsréti Hangya-szövetkezetből származtak. Miskának van egy Hajnal Ferkó nevű holubina lakos társa is, akivel

együtt szokták a bűncselekményeket elkövetni. Tudomásom volt arról, hogy a kovácsréti Hangya-üzletbe, a trafikba és az egyik fűszerüzletbe valóban betörték s ezek az esetek még mindig kiderítetlenek. Annak idején az ügyekben a nyomozó alosztály is nyomozott, de eredménytelenül. Így Sári előadását elfogadhatónak tartottam.

Ezután Sári Kovácsrétre kísértük és ott Fúvós Mihály és Hajnal Ferenc cigányokat fenti gyanúkok alapján őrizetbevettük. Nevezett cigányok Sári terhelő vallomása alapján beismerték, hogy 1939. év tavaszán Kovácsrét községben Fischer Áron fűszerkereskedő, 1940. év tavaszán Csillag Péter trafikos és a kovácsréti Hangya sérelmére betörést követtek el. Ezen kívül még azt is bevallották, hogy Szuhabaranka községben, az ottani molnár sérelmére ruhanemű lopást, Kovácsrét községben pedig sorozatos baromfi lopást követtek el.

A nyomozás során azután előkerült a feszítővas, a gyümölcsöses láda és a lopott ruhaneműek egy része.

Fazekas Sári cigánynő sem kerülhette el a sorsát, mert a társai ellene vallottak. A lopott dohányneműek elrejtésében és elfüstölésében ő is részt vett, a ruhanemű lopásnál pedig mint tettestárs működött közre. Így mindhármukat többrendbeli betöréses lopás, tyúk- és ruhaneműlopás miatt átadtuk a huszti kir. ügyésznek.

Értesülésem szerint a tettesek 3—3 havi fogházat kaptak. Fazekas Sári ezen kívül még jóslás és kuruzslás miatt 1 havi fogházra ítélték.

Sári még arra kért meg, hogy ha kiszabadul, eszközöljem ki számára, hogy első hitese férjéhez visszakerüljön. Biztosított, hogy ezzel szemben jó szolgálataira mindig számíthatok. Természetesen mindent megígértem.

Ugyancsak Sáritól kaptam pontos személyleírást a széparcú, aranyfogú másik cigánynőre vonatkozólag, aki Kárpátaljának több községében követett el sorozatos ruhanemű-lopásokat. Elmondotta Sári, hogy Kertész Gézánnak hívják és valamelyik Munkács-környéki községben lakik. Pontos lakhelyét Agyag Miklós munkácsi cigánybíró fogja megmondani. Nemcsak ruhalopásokat, hanem vásári tolvajlásokat és zsebmetszéseket is szokott elkövetni. Ilyen bűncselekmények miatt már sok esetben volt büntetve.

Ezeknek az adatoknak felhasználásával sikerült is Kertész Gézánné nyomára akadni és ártalmatlanná tenni.

Fenti eset nem tartozik ugyan a rendkívüli nyomozások közé, két tanulságot mégis levonhatunk belőle. Egyik az, hogy a kiderítetlenül maradt esetek állandó felszínen tartásával sok esetben érhetünk el igen szép eredményeket. A másik: ha türelmes munkával igyekszünk a gyanúsított lelkébe nézni, ha megismerjük életkörülményeit és ráadásul megnyerjük bizalmát, könnyen juthatunk olyan adatok birtokába, melyek nemcsak az éppen folyamatban lévő nyomozást teszik sikeressé, hanem más, talán kilátástalannak látszó ügyekben is értékesen hasznosíthatók.

Csak az az ügy hal meg, amelyért nem halnak meg.

Kockáztathatunk mindent a hazáért, de a hazát kockáztatnunk nem szabad.

Az út Nagy-Japánig.*

Írta: RÁSY BARNA ny. őrnagy.

I.

Port Arthur — Mukden.

A XIX. század második felében nagy gyarmat-szerzés és osztozkodás folyt a keletázsiai partvidéken és a Csendes-Óceán térségében.

Az európai gyarmathatalmak és az Amerikai Egyesült Államok már minden földdarabot felosztottak egymás között, amikor Japánban rádöbbenek: szigetországuk kicsiny és szegény ahhoz, hogy sok millió lakosának elegendő táplálékot nyújthasson. A földrengésektől rázott Nipponban a sok tűzhányó hegy és a gyönyörű szépségben virágzó cseresznyefaligetek mellett kevés a termőföld, kevés a sárgák mindennapi kenyere: a rizs.

Japánnak a gyarmatokból már nem jutott semmi. Pedig, ami az ő számára életszükséglet lett volna, az a fehér nagyhatalmaknak inkább csak tekintélypolitikai okok miatt kellett. Látták a japánok azt is, hogy a gyarmatok birtokbavételét, illetve szétosztását nem a ráutaltság, a szükségesség, még kevésbé az erkölcs elvei szabták meg, hanem egységyedül: az erő és hatalom. Különösen és elsősorban: a tengeri erő. Akinek hatalmas flottája volt, az sok gyarmatot szerzett vagy kapott, akinek gyenge volt a hajóhada, az keveset, vagy semmit. A Csendes-Óceáni és ázsiai gyarmatbirtokokból körülbelül oly arányban jutott az egyes államoknak, amilyen erős a flottájuk volt. Így került élre az ázsiai gyarmatbirtoklás terén Anglia, utána sorban: az Amerikai Egyesült Államok, Franciaország, Hollandia és Oroszország. A fiatal tengeri hatalmak: Német- és Olaszország éppenúgy lemaradtak, mint Japán. Nem véletlen, hogy ez a három hatalom később egymásra talált.

Japán, embermillióival szűk szigetországába beszorítva, tehetetlenül szemlélte a gyarmatokon folyó mohó osztozkodásokat. Tenni ez ellen nem tehetett semmit. Még gyenge volt.

Ezidőtájt ráeszméltek arra is, hogy akarva nem-akarva, de minden áron, minden körülmények között terjeszkedniük kell, különben állandóan az éhinség réme fenyegeti hazájukat. Ebben az időben kezdte Japán kifejleszteni szárazföldi haderejét és egyidejűleg — csendben, szinte észrevétlenül, de annál lázasabb igyekezettel — nagyarányú flottaépítkezésbe kezdett.

Néhány év múlva már jól képzett, kitűnően felszerelt hadserege és ütőképes flottája volt. Erejét első alkalommal a katonailag szervezetlen sárga fajtestvéri országon, Kinán próbálta ki, melyet az európai hatalmak és az Amerikai Egyesült Államok már évek óta amúgy is szabad közpredának tekintettek. Vagy szabdaltak kisebb-nagyobb darabokat a testéből vagy pedig — ami még egyszerűbbnek és hasznosabbnak bizonyult — különböző engedményeket kényszerítettek ki maguknak Kinában, különösen a nagyobbfontosságú kikötővárosokban. Ezek voltak az ú. n. „koncessziós területek”. Jogfosztás, kizsákmányolás és nem utolsósorban megalázás az őslakosság számára.

Így aztán minden különösebb és bonyolultabb diplomáciai előjáték nélkül, 1894-ben hadat üzentek

Kinának, győztek és a Szimonoszekiben megkötött békében Kína kényszerült Formóza szigetét és a liautungi félszigetet, annak tengeri erődítményével, Port-Arthurral együtt a japánoknak átengedni. Ugyanakkor kikényszerítették a japánok az addig kínai fennhatóság alatt álló Korea önállóságát. Ez annyit jelentett, hogy a koreai bábcászár Peking helyett most már Port-Arthuron keresztül Tokióból kapta a parancsokat.

Ez nem tetszett a nagyhatalmaknak. Különösen és elsősorban Oroszországnak nem, ahonnan ebben az időben csaknem olyan vágyakozással tekintettek Port-Arthur zord sziklabástyái, mint Konstantinápoly színes karcú minarettjei felé. Ebben a kérdésben — az erőszakos japán térfoglalás kérdésében — Anglia Oroszország oldalán állott. Persze hatalmi érdekből, nem pedig erkölcsi szempontok által vezetve. Angliában ugyanis mindig szívesen vették, ha a szentpétervári diplomaták és tábornokok a Távolkelet, nem pedig Konstantinápoly és Teherán felé kacsintgattak. A Távolkelet volt hivatva arra, hogy az orosz hódító politika figyelmét és útját a Közép- és Közelkeletről elterelje.

A két nagyhatalom — érdekeik itt azonosak lévén — összefogott és kiharcolta Japánt Port-Arthurból.

Japán — mit tehetett volna mást — fogcsikorgatva kivonult.

Ettől az időtől kezdve gyűlölet égett a japán szívekben. Gyűlölet Anglia, de még inkább, még izzóbban Oroszországgal szemben. Mikor pedig a japán csapatok kivonulása után, ahelyett, hogy a régi birtokost, a kínaiakat engedték volna vissza, maguk az oroszok fészkeltek be magukat Port-Arthurba, a gyűlölet izzó parázsa magas lángot vetett. A japán szülők, a dajkák és tanítók gondoskodtak arról, hogy ez a láng később is állandóan, kiolthatatlanul lobogjon a fiatalok lelkében... Ettől az időtől kezdve az európai szemek előtt amúgy is titokzatos, kifürkészhetetlen japán mosolyba mintha új elem került volna... Valami furcsa, alig kitapintható összetétele és kifejezése a gyűlölet, a bosszú és megvetés érzésének, amit önfegyelmességük és udvariasságuk inkább csak sejtetni, mint látni enged.

*

A koreai császárnak, Kórea papíron független és teljhatalmú uralkodójának, most már rubelben folyósították az udvartartási költségeket. Hozzá kell tenni: gavalléros orosz bőkezűséggel. Azelőtt Pekingből csak akadozva, kihagyásokkal, Tokióból pedig igen szűk erecskén szivárgott a császári apánáz... Most egyszerre orosz hercegek, petróleumkirályok, cukorbárók, hadseregszállítók és nagyvállalkozók élénk találkozó helyett lett Kórea fővárosa: Szöul. A szép és művelt koreai császárnénak szalonjaiban pedig gáláns kalandok finom szálai mellett, diplomáciai, katonai és nagyszabású üzleti tervek kevésbé finom szálait szövögették. A szöuli császári palotában egyik lakoma a másikat érte. Kórea császára — legalább is látszatra — egészen jó cserét csinált. Sokszor nem is tudta: honnan és hogyan, csak úgy ömlött a pénz a császári kasszába. Az oroszok soha nem jöttek függetlenségét sértő nyers parancsokkal... Rendszerint egészen jelentéktelen dolgokat kértek tőle. Így például: engedje meg egy pravoszláv templom, egy iskola vagy néhány

* A szerző rádiófelolvasása április 13-án.

barakk építését Szöulban... vagy: bocsássa rendelkezésére az egyik orosz részvénytársaságnak a Jalu folyó mentén elterülő erdőségeket... S ezekhez az igazán jelentéktelen kérésekhez egy-egy pezsgős vacsora kitűnő hangulatában hogyan adta volna beleegyezését Kórea ura és császára...

Mikor a japánok Port-Arthurból kivonultak — angol óhajra, hogy a japánokat valamiképpen mégis megnyugtassák — Kórea északi részét orosz, a déli részét japán érdekerületnek nyilvánították. Ez a japánokat nem elégíthette ki. Már csak azért sem, mert — Port-Arthur birtokában — minden vitás kérdésben az oroszoké maradt a döntő szó. Eltelt egy-két év és mindinkább kiviláglott, hogy az oroszok lassan-lassan azoktól a Kóreában élvezett jogoktól is megfosztják a japánokat, amelyeket — angol óhajra — maguk az oroszok is elismertek. Oroszország minden ténykedésén, minden lépésén meglátszott, hogy a kóreai félszigeten korlátozás nélkül ki akarja tolni határait egészen a Csendes Óceán partjáig.

Ennek mélyebben gyökerező katonai és politikai oka az volt, hogy Oroszország már ebben az időben készült a Németország elleni háborúra. Nikoláj Nikolajevics nagyherceggel az élén, a háborús pártnak már ebben az időben meg volt a jelszava, mely úgy hangzott: „Konstantinápolyba az út a brandenburgi kapun át vezet!” Oroszország erre a készülő háborúra már jóelőre biztosítani kívánta hátát Japán felől.

Japánnak arra az ajánlatára, hogy a Kóreát kettészelő Jalu folyó képezze az érdekerületek határvonalát, Oroszország válaszként nagy fűrésztelepeket létesített a Jalu déli partján elterülő erdőségekben. Egyre több orosz munkás dolgozott vagy lézengett ezeken a fűrésztelepeken. A munkásoknál feltűnő volt, hogy valamennyien katonasorban álló szép szál fiatal legények. A japán kémiszolgálatnak nem okozott nagyobb nehézséget megállapítani, hogy a fűrésztelepek színleg egy Bezobrazov nevű cári kegyencnek vezetése alatt állanak, akinek szerepe csaknem kizárólag arra korlátozódott, hogy a cári kincstár terhére óriási összegeket vágott zsebre ennek a vállalkozásnak révén. A „munkásokhoz” csak kevés köze van. Ezeknek a „munkásoknak” az Irkutskban állomásozó szibériai hadtest parancsnokságáról adták az ukázokat...

Ugyanebben az időben megkezdtek az oroszok a szibériai vasútvonal második vágányának kiépítését is...

A japán vezérkar főnöke egyik bizalmas kihallgatása alkalmával a Tennó előtt ama véleményének adott kifejezést, hogy mindezt tétlenül szemlélni — a japán érdekekkel ellentétben áll.

A tókiói parlamentben 1904 február első napjaiban titkos tanácskozássra ült össze az „öregek tanácsa”.

Mindeme előzmények után a japánok 1904 február 8-án éjszaka előzetes hadüzenet nélkül torpedónaszádjaikkal megrohanták a Port-Arthur kikötőjében horgonyzó orosz hadihajókat.

A kikötőbe bezárt orosz hajórai kénytelen volt tétlenül szemlélni, hogyan szállnak partra az

erődtől északra és délre tettvágytól sugárzó szemekkel az aprótermetű, fehérgamasnis japán katonák. Megkezdődött a háború.

Egyik oldalon a Port-Arthurból néhány évvel előbb kiparancsolt, bosszút esküdött, fanatikusan lelkes japánok, másikon a vak engedelmességhez szokott, de lelkesedés nélküli muszkák, akik a hosszú út alatt tágranyitott szemekkel bámulták a szibériai és mandzsuriai végtelen hómezőket, látták a sok furcsán beszélő, ferdeszemű sárga embert: mongolt, burjátot, kínait..., visszavágyakoztak Don és Volgamenti falvaikba és tisztjeik csak nehezen tudták velük megérttetni, hogy tulajdonképpen minek is hozták őket ide.

Oroszországra nézve a háború gyarmati háborút, Japánra kikényszerített önvédelmi, illetve szükségháborút jelentett. Kórea és Kóreával együtt Port-Arthur azért kellett Oroszországnak, hogy tekintélyét és hatalmát a Távolkeleten növelje, Japánnak azért, hogy emberfeleségeit itt elhelyezhesse és piacot teremthessen a feltörő japán ipar számára.

A távolkeleti orosz szárazföldi haderőnek Kuropatkin, a japánnak Oyama tábornok volt a főparancsnoka.

Első ízben 1904 májusában a Jalu folyónál ütköztek meg oroszok és japánok. Az oroszok elszenvedték első vereségüket. „Nicsévó...” mondták Moszkvában és Péterváron, — „csak előcsatározások...” „Ukuss blachij...” bolhacspés...

Aztán jött Liaojang.

Ha Jalut bolhacspésnek, Liaojangot már maró darázsfullánnak kellett éreznie az orosz medvének. A japánok itt újból győztek és visszavonulásra kényszerítették az oroszokat.

Liaojangot a Scha-ho menti csata követte.

Ez volt a hadtörténelemben az első olyan nagy csata, melyben már jelentős szerep jutott a hadigépeknek, nevezetesen ebben a csatában már tömegesen használt géppuskának. S ebben a csatában már nem zárt alakzatban, hanem rajvonásban nyomult előre a támadó gyalogság.

Ez a nagy csata 10 napig tombolt.

A tizedik napon Kuropatkin a mukdeni térségbe vonta vissza seregeit.

Most már Oroszországban is felszisszentek.

A Miklós cár mellé beosztott tábornokoknak minden rábeszélő és megnyugtató képességüket elő kellett venniök, hogy uruk idegességét és türelmetlenségét valamennyire lecsillapítsák. A vezető körök az elszenvedett vereségek ellenére is rendületlenül bíztak Kuropatkin hadászati tudásában s bár Japánról most már nem beszéltek olyan lekicsinylően, mint Liaojang előtt, még mindig nem tekintették egyenrangú félnek. Arra pedig, hogy ez a háború japán győzelemmel is végződhetik, még csak gondolni sem akartak.

Kuropatkin megnyugtató helyzetjelentést küldött Szentpétervárra és türelemre intett.

A nagy Oroszország kimeríthetetlen embertartaléka annyi erősítést juttatott a Mandzsuriában harcoló orosz hadseregnek, amennyit az akkor még egyvágányú szibériai és az abból Mandzsuriába elágazó vasútvonal elbírt. Kuropatkin nagy önbizalommal ígérte meg, hogy most majd megkezdődik az ő csatája. A japánokat ki fogja verni Mandzsuriából és Kóreából.

Lehet, hogy Kuropatkinnak, ennek az egyébként elismerten kiváló képességű hadvezérnek számításai reális hadászati és harcászati elgondolásokban gyökereztek. Közbejöttek azonban nem várt események s ezek ellene dolgoztak. Az egyik politikai, a másik katonai természetű esemény volt. Mialatt ugyanis Kuropatkin kidolgozta mukdeni terveit, amelyeknek lényege az volt, hogy jól kiépített állásai előtt a japánokat elvérezteti s azután ő maga támadásba lendül, — Szentpéterváron lezajlott a történelemben „vörös vasárnapnak“ nevezett véres dráma. Ennek a vörös vasárnapnak előzményeire, lefolyására és következményeire ily szűk keretek között kiterjeszkedni nem lehet, de az összefüggés megértéséhez elég is annyi, hogy ez volt az elindítója az 1905-ös forradalomnak. E vörös vasárnap után rendszeres lázítás folyt Oroszországban a háború ellen, a hadsereg soraiban az arcvonalra induló katonákat bujtogatták, hogy tagadják meg az engedelmességet s akadályozzák meg a szállítmányok elindítását. Az események híre eljutott a Mandzsuriában harcoló orosz katonákhoz is és eltekintve attól, hogy az utánpótlásban kisebb zavarok állottak be, — ezek a hírek semmiképpen nem voltak alkalmasak arra, hogy egy harcoló hadseregnek amúgy sem nagy harci kedvét emeljék és erősítsék.

Még nagyobb hátrányt jelentett Kuropatkin számára az, hogy Stössel tábornok, Port-Arthur védője feladta a várat. Előbb mint kellett volna. 1905 januárjában Port-Arthur legmagasabb bástyatornyán már a japán hadilobogó lengett s így Oyama tábornoknak, akit közben tábornaggyá neveztek ki, módjában állott, hogy a Mukden körül csatára készülő seregeinek jelentős erősítéseket küldhessen.

Port-Arthur ostrománál a japánok az önfeláldozásnak és halálmegvetésnek olyan példáit mutatták, amelyek a hosszú békeévek alatt elkényelmesedő és elpuhuló európai államokban szinte hihetetlennek tündek. Pedig a port-arthuri, vízzel elárasztott és „spanyol lovasokkal“ (így nevezik katonáik a kereszterakott, egymással összekötözött, kihegyezett, éléikkel felfelé álló vékony vasrudakat) teletűzdelt erődcsúcsokban az önként rakott „testhidak“ éppenúgy nem voltak legendák, mint napjainkban a Jibaku-hősök, vagy a corregidori sziget-erődök drótkadályainak felrobbantásánál azoknak a japán katonáknak tettei, akik derekuk köré kézi-gránátkötegeket kötöztek és önmagukat levegőbe röpítve vágták az utat rohamozó bajtársaiknak.

Port-Arthur elfoglalásának hírére Tokióban mámoros lelkesedéssel, Szentpéterváron megrökönyödéssel fogadták.

Ez volt az a két esemény, a vörös vasárnap és Port Arthur eleste, ami igen súlyos teherként nehezített Kuropatkin terveire.

Most már azonban tekintet nélkül kedvező vagy kedvezőtlen körülményekre, döntő csatára kellett kiállni. További visszavonulási vagy halogatási lehetőség nem volt. A cár is sürgetett... Egy komoly győzelem híre elfojthatta volna a forradalom lappangó tüzeit...

1905 február egyik napján kezdődött el a világtörténelmi jelentőségű, híres mukdeni csata. Közel kétszáz kilométeres hosszú arcvonalon kereken 200.000 főnyi orosz állott szemben körülbelül 160.000 japánnal.

A csata első napjaiban jó hírek érkeztek az orosz fővárosba. A japánok meg-megújuló arctámadásai sorra elakadtak az orosz védelmi vonal előtt..., a japán veszteségek nőttek...

Egy hét elmúltával azonban a kedvező hírek elhalkultak, majd teljesen elhallgattak. Egy nevet kezdtek suttogni először csak orosz beavatott körökben, majd előkelő szórakozó helyeken, aztán az utcán is. Egy japán tábornok nevét, akit Kurokinak hívtak. Hamarosan ezt a nevet vitték szerte Európában a szikratávirók és ezt a nevet hozták ujjnyi vastag betűkkel a napilapok Európa valamennyi államában.

Kuroki...

Az történt ugyanis, hogy akkor, amikor már reménytelennek látszottak a japánok erőltetett arctámadásai, Kuroki tábornoknak, az egyik japán hadseregparancsnoknak, sikerült egy igen kockázatos, de kitűnően álcázott oldalmeneteléssel Mukdentől északnyugatra az orosz főerőt oldalba támadnia. Ez a váratlan oldaltámadás nagy zavart keltett és rendetlenséget okozott az orosz arcvonalban, fokozatosan áttért a Kuropatkinnak többi seregrészeire is; az addig szilárd védelmi vonalak is meginogtak és 1905 március 4-én az orosz hadak már rendetlen összeviasságban, felbomlott kötelékekkel tartottak vissza északnak, a szibériai határ felé.

Oyama elküldhette büszke jelentését a Tennónak:

Győztünk!

*

A mukdeni csata sok tekintetben hasonlított a königgrätzihez, amelyben a porosz trónörökös hadserege körülbelül ugyanazt a szerepet játszotta, mint Kurokié Mukdennél.

Japán a mukdeni győzelemmel számottevő katonai hatalommá vált. Mikor pedig két hónappal később Csuzimánál az oroszoknak a távolkeleti vizekre küldött Balti tengeri hajóhadát is megsemmisítette, egyszeriben a tengeri nagyhatalmak sorába lépett.

Mukden volt eldöntője az orosz-japán háborúnak, de Csuzima volt az első igazi állomása annak az útnak, amely Dai-Nippon felé vezetett.

Erről egy következő alkalommal.

EMLEKEZZÜNK!

Hetesy Ferenc bicskei őrsbeli csendőr a szári erdőben 1885 április 30-án orvvadászokkal vívott tűzharcban halálos sebet kapott és május 1-én Budapesten meghalt.

Pongrácz Pál őrmester, az ölbői őrs parancsnoka, a szerb harctéren szerzett betegségében 1916 május 1-én Cattaróban meghalt.

Sztankovics Sándor 2. oszt. őrmestert, a cibakházai őrs parancsnokát, **Tornai Lajos** cibakházai őrsbeli alőrmestert és **Uzsváth Péter** cibakházai őrsbeli csendőrt 1919 május 3-án a szolnoki laktanyában vörösök meggyilkolták.

Tibil János kassai kerületbeli csendőr, címz. őrmester Szerbiában, Lovci mellett komitácsik üldözése közben 1916 május 4-én elesett.

Korbea Lázár feketehalmi őrsbeli csendőr az oroszokkal harcolva, 1916 május 4-én Kol.-Malin mellett elesett.

Benedek János és **Demény Lajos** alőrmestereket ellenforradalmi tevékenységük miatt a vörösök 1919 május 4-én Szolnokon meggyilkolták.

Trupulai János 2. oszt. őrmestert, a tápióbicskei őrs parancsnokát és **Domonkos Imre** tápióbicskei őrsbeli alőrmestert ellenforradalmi tevékenységük miatt 1919 május 4-én Tápióbicskén vörös katonák meggyilkolták.

Megyeri Antal 2. oszt. őrmestert, a tiszavárkonyi őrs parancsnokát, ellenforradalmi tevékenysége miatt

a vörösök 1919 május 4-én Tiszavárkonyban meggyilkolták.

Vén András 2. oszt. őrmestert, az oláhbrettyei őrs parancsnokát, vörös terroristák Kecskeméten, 1919 május 5-én meggyilkolták.

Domby Sándor százados, az ujvidéki szárny parancsnoka, 1915 május 7-én az oroszokkal vívott harcban Laborcfnél elesett.

Bürger Mátyás őrsvezető, címz. őrmester, szalkszenzmártoni őrsparancsnokot Szalkszenzmártonban 1914 május 8-án egy fegyveres gonosztevő orvul agyonlőtte.

István János nagykárolyi őrsbeli csendőr 1915 május 9-én sebesülten orosz fogságba esett és odaveszett.

Roos Károly zászlós, a topánfalvai szakasz parancsnoka, az orosz harctéren szerzett betegségében 1915 május 10-én Ungváron meghalt.

Tompa Károly alsópéli őrsbeli csendőr 1916 május 10-én Kol.-Malin mellett orosz golyótól találva, elesett.

Réti Flórián balatonföldvári őrsbeli tiszthelyettest két elfogott büntettes Balatonzamárdi határában 1929 május 10-én meggyilkolta.

Máthé Lajos balázsfalvai őrsbeli csendőrt tettenért betörők, akikkel szemben szolgálatilag fellépett, 1915 május 14-én Balázsfalván meggyilkolták.

Sipka Antal rozgonyi őrsbeli csendőr, címz. őrmestert és **Olajos Károly** orsovai szárnybeli csendőrt a Javoróv melletti Szcavinka magaslaton felrobbant orosz akna 1915 május 14-én megölte.

Tűzelőállításba húzzák a páncéltörő ágyút. A figyelő már a háztetőn van!

Képek

tábori csendőreink

életéből

Rendeletek kihirdetése a lakosságnak.

Csendőrkárör Ukrajnában.

Faggyas L. fhdgy. felv.

Sok ilyen út van arrafelé.

Örsfőzőnő hiányában.

Kulifay L. fhdgy. felv.-i.

A katonaszökevény sorsa.

Írta: KOSARAS JÓZSEF őrmester (Marosvásárhely).

Nemrégiben egyik bajtársam egy katonaszökevény kötél általi kivégzését írta le a lapunkban, most én egy golyó általi kivégzés lefolyását ismertetem. Célom ezzel az, hogy felhívjam bajtársaim figyelmét arra a nagy bűnre, melynek üldözése egyik legfontosabb kötelességünk, mert aki elköveti ezt, az leghitványabbja a fajtájának s folytatja a bűnözést a polgári életben is. De akárhogy is legyen, aki nem teljesíti a kötelességét a hazájával szemben ott, ahová állították, annak pusztulnia kell. Ez az igazság s míg magyar él ebben a hazában, így kell legyen!

X. város környékén bujkált az a katonaszökevény, akiről most szó van. Egy szemfüles polgári egyén felhívta az őrs figyelmét a gyanús idegenre. Az őrsparancsnokhelyettes személyesen ment ki a községbe, hogy az illetőt igazoltatás végett az őrsre kísérje.

Kísérés közben a szökevény egy óvatlan pillanatban megfutamodott, a zajló Marosba vetette magát, átúszott és tovább menekült. Az őrsparancsnokhelyettes a közelben gyakorlatozó lovas tüzérek felkérte az üldözésben való résztvételre, amit a parancsnokuk azonnal el is rendelt. Sajnos, az egyik tüzér a Maros közepén lecsúszott a lóról és a vízbe fulladt. Tiszt parancsnoka ki akarta menteni, de már nem sikerült s majdnem ő is belefullt. Az őrsparancsnokhelyettesnek azonban sikerült átúsznia a jéghideg, zajló Marost és egy közeli községben szerencsésen el is fogta a katonaszökevényt. A tiszt és a csendőrtörzsőrmester súlyosan meghűlt, szerencsére más bajuk nem lett. A katonaszökevény természetesen tagadta, hogy tudna arról, miszerint a rögtönítélő bíraskodást a katonaszökevényekre is kiterjesztették. A századánál azonban ott volt a döntő bizonyíték, az általa sajátkezűleg aláírt rendelet. Hitványságáért felelnie kellett.

Szép márciusi nap volt. A laktanya hátsó udvarán a helyőrség minden alakulata képviselve volt. Az udvar egyik beszélésében földhányás sötétlett a szuronyos honvédek alkotta négyszögön belül. Ott állott a hadbírák asztala is. Rövidesen megérkeztek a hadbírák, a kijelölt 4 tiszt megöltötte fegyverét s jött már a szomorú menet is. Szuronyos honvédek kísérték a lehajtott fejű elítéltet. Egy tábori lelkész és egy foglár őrmester haladt mellette. A hadbíró asztala előtt a menet megállott. Rövid vezényszóra a kísérő honvédek visszavonultak. Az ítéletet felolvasták, a halálraítélte az őrmester kíséretében a földhányáshoz ment roskadozó léptekkel. Itt le kellett térdelnie, a foglár őrmester a szemét egy zsebkendővel bekötötte és csendben visszahúzódott. A kivégzésre kijelölt 4 tiszt lábujhegyen megindult az elítélt felé s körülbelül 1 méterre előtte megállottak. Ketten a fejére, ketten a mellére céloztak és várták a jellel megadandó tűzparancsot.

A kivégző osztagot vezénylő tiszt kardja a magasba lendült s a négy Manlicher dörgése egybeolvadt. A katonaszökevény hanyatt esett, bal keze és bal lába megrándult még és vége volt. Az orvos meg-

állapította a halál beálltát. A tábori lelkész imát mondott a kivégzett lelkiüdvéért s ezután a kivézé nyelt csapatok elvonultak.

Azzal az érzéssel hagytuk el a kivégzés helyét, hogy ezért a bűnért egy katonanemzet — melynek léte attól függ, hogy fiai hogyan állják meg a helyüket — csak így fizethet!

Amikor a panaszosokból gyanúsítottak lesznek.

Írta: TÖRÖK JÁNOS csendőr (Kisbér).

1940. év tavaszán, csütörtöki napon történt. Erre azért emlékszem, mert aznap Kisbér községben hetivásár volt. Akkor még próbacsendőr voltam. A kora reggeli órákban panasztétel végett az őrsön megjelent a n...-i Csillag szesznyakereskedő pénzbeszedője. A panasza az volt, hogy az általa beszédett kb. 1000 pengőt ismeretlen tettes ellopta.

A kikérdezés folyamán előadta, hogy a panasztétel előtt 2 nappal elindultak társával 2 lófogató kocsin, hogy a környékbeli községekben a korcsmárosoknak rumot, pálinkát és likőröket szállítsanak. Az értékesített különböző fajtájú likőrökért járó pénz kifizetését nyugtával ismerte el, ugyanakkor a rendeléseket is felvette. Legutóbb Komáromban voltak s onnan az esti órákban érkeztek Kisbér községbe. Az itteni korcsmárosok is átvették még ugyanaznap a már előre megrendelt szeszt és a vételárat valamennyien kifizették, így a beszédett összeg kb. 1000 pengő lehetett. A pénzt a cég által rendelkezésükre bocsájtott bőr kizitáskába helyezte el, melyet állandóan magánál tartott. Mire a megrendelt szeszt leadta, már késő este volt, ezért nem mentek haza a tatai lakásukra, hanem Kisbér községben a Horváth-féle korcsmában szálltak meg. A lovakat bekötötték az istállóba, ők pedig a korcsmába mentek s ott fejenként 2 dcl. vizesbort fogyasztottak. 22 óra tájban a kocsis az istállóba ment aludni, ő pedig a pénzt a kocsi ülésbe tette, azután az ülésre feküdt és ott aludt reggelig. Előadása szerint a Horváth-féle korcsmában többen látták, hogy nagyobb összegű pénz van nála. Emlékezete szerint, a hajnali órákban, mikor a vidéki kocsi távoztak, az egyik kocsi rúdja nekiment kocsijuk ülésé végének, majd rövid idő múlva a kocsi körül gyenge neszt hallott, erre azonban nem figyelt fel, mert még félálomban volt. Reggel, amikor felébredt, a lovakat megettették és anélkül, hogy a pénzt a kocsiülésben megnézték volna, 6 óra tájban elindultak a korcsmából. Csak Kisbér községtől kb. 2 km-re vette észre, hogy a kocsiülés vége ki van törve és a helye üresen tátong, a pénzt pedig valaki ellopta.

A panasz felvétele után őrsparancsnokom Horváth Imre őrmesterrel engem vezényelt ki nyomozásra. Míg járőrvezetőm Pista bácsival beszélgetett — így hívták a panaszoszt — addig én az őrs laktanya előtt álló kocsit vettem szemügyre, tudva, hogy a nyomozás helyszíni szemlével kezdődik. A kocsi-ülésben 2 drb. kerékbeszórításra használt francia-kulcsot találtam, az ülés oldaldeszkáján pedig erős benyomatot láttam, melybe az egyik francia-kulcs szára egészen jól beleillett. Észlelteimet feltűnés nélkül közöltem járőrvezetőmmel, aki azután szintén szemügyre vette a kocsiülést és helyben hagyta a megállapításomat. Ezek után az a gyanunk támadt, hogy nem lopás történt, hanem a pénzt a kocsis és a pénzbeszedő sikkasztották el. Most már azon törtük

Tavasza a szovjet harctéren.

a fejünket, hogyan bizonyítsuk be a sikkasztást; mert a kocsiülésben talált nyom még nem teljes eredmény, ehhez még szükséges a pénz előkerítése is.

Hozzáfogtunk a nyomozáshoz. Elmentünk a korcsmába, ahol a kocsisok megszálltak. Kikérdeztük a korcsmárost, azonban az semmi értékes adatot nem tudott szolgáltatni, ezért a kocsi elkísértük oda, ahol embereink észrevették, hogy a pénz hiányzik. Útközben megtaláltuk a kocsiülés kitört végét, melyen ugyancsak megvolt a francia-kulcs benyomata. Ez még csak fokozta gyanunkat, azért alaposan átkutattuk az út mentén lévő kis fás részt, azonban ez sem járt eredménnyel. A kocsival és a már félig gyanúsítottakká vált panaszosokkal visszatértünk a községbe. Ott nyomoztunk tovább, de eredmény nélkül, pedig a siker érdekében minden lehetőt megmozgattunk. Nem maradt más hátra, mint az, hogy a pénzbeszedőt és a kocsiát vegyük alapos kikérdezés alá. A község házában eléjük tártuk a megállapításunkat, azonban a mi két emberünk alaposan összebeszélhetett, mert eltérés nélkül egyformán vallottak. Nem mentünk velük semmire, de nem adtuk fel a reményt. Elhatároztuk, hogy a gyanúsítottakat nem engedjük el. Igen ám, de nem volt pénzük, hogy szénát vehessenek, pedig már este volt és a lovak reggel óta nem ettek. Ezért távbeszélőn értesítettük N...-ben lakó szesznagykereskedőt, aki kb. $\frac{1}{2}$ óra eltelte után gépkocsival megérkezett a nyomozás színhelyére. Közöltük vele azt a gyanunkat, hogy a pénzt a pénzbeszedő és a kocsi sikkasztották el.

A szesznagykereskedő arra kért, hogy ne folytassuk a nyomozást, tekintettel arra, hogy a sikkasztással alkalmazottai vannak gyanúsítva. Az elveszett 1000 pengő nála nem játszik szerepet. Ugyanakkor úgy határozott, hogy a pénzbeszedőt magával viszi gépkocsin, a kocsi pedig hajtja haza a lovakat. Kértük a sértettet, hogy ne vigye el gépkocsin Pista bácsit, még megkísérlünk egy dolgot, hátha sikerül a pénzt előkeríteni. A sértett beleegyezett a kérésünkbe, majd pénzt adott embereinek, hogy a lovaknak vegyenek szénát, azután menjenek haza, ő pedig visszament N...-re. Megvártuk, míg a kocsi eltávozott. Tudtuk, hogy előbb a Horváth-féle korcsmában etetnek és csak azután indulnak. Eltávozásuk után egyik fiatal B.-egyénünket a Horváth-féle korcsmába küldtük, hogy a kocsiat tartsa figyelemmel, kerékpáron észrevétlenül kövesse és ha útközben megállnának valahol, értesítsen bennünket. Mi pedig az őrre mentünk vacsorázni. B.-egyénünk nemsokára visszatért és közölte velünk, hogy útközben a kocsi megállt, az egyik ember leszállt a kocsiról és valamit keresgélt. A legrövidebb idő alatt felszereltünk, kerékpárra ültünk és a nélkül, hogy a kerékpárlámpát meggyújtottuk volna, a B.-egyénnel együtt a kocsi után mentünk. Alig, hogy a községet 1 km.-re elhagytuk, világosságot láttunk a szántóföldön. Odaérve, Pista bácsiba botlottunk. Zavartan magyarázta, hogy társa reggel elvesztette a zsebkését a szántáson, azt kereste. Ennél többet semmi körülmények között sem volt hajlandó elárulni.

Pénzt nála nem találtunk. A kocsit kb. 500 méterre előbbre volt, mint Pista bácsi, így járőrvezetőm megparancsolta, hogy a kocsit el és kísérjem vissza. Ő Pista bácsival ott maradt. Kerékpáron a kocsit után mentem. Úgy látszik, a kocsi még nem tudott a megjelenésünkről semmit, mert igen meg volt ijedve. Nagy csendben csináltuk a dolgot. A kocsi utasítottam, hogy forduljon vissza. Közvetlenül a kocsit mellett mentem és figyeltem a kocsi minden mozdulatát. Alig haladtunk pár méterre, emberem alig észrevehetően lehajolt. Ekkor még nem szóltam semmit, azonban rövid idő múlva ismét lehajolt, ekkor már rászóltam, hogy: „Állj!” Megálltunk. A kocsit másik oldalára mentem s onnan leakasztottam az égő lámpát. Szemügyre vettem a kocsit, és egy zacskót láttam, már egészen az ülés szélén. Kérdésemre, hogy mi van a zacskóban, azt mondta: patkó sarok. Kézbevettem és már tudtam, hogy ezüst pénz van benne. Megfigyeltem jól, hogy első esetben hol hajolt le a kocsi, azután visszamentünk a járőrvezetőmhöz és közöltem vele, hogy az ezüst pénzt már megtaláltam, a papírpénzt valószínű ledobta, mert egyszer már láttam lehajolni. Járőrvezetőm átvette a kocsi is, nekem pedig megparancsolta, hogy vegyem magamhoz a kocsilámpát és keressem meg a pénzt. A megfigyelt helyen meg is találtam a papírpénzt. Visszatértem a járőrvezetőmhöz. Átadtam az újabb bűnjeleket. Az eredmény azonban még mindig nem volt teljes, mert hiányzott a táskák a nyugtákkal és a megrendelő lapokkal. Kértük, hogy most már adják elő azt is, de az öreg Pista bácsi a fiatalabbakra utalt — mert az is Pista volt, — a fiatalabb meg az öregre. Egyik sem akart tudni a dologról. Egyelőre nem volt mit tennünk. Fontos, — gondoltuk — hogy a pénz megvan, ami meg hiányzik, majd meglesz nappal. Az őrre vittük őket. Reggel ismét hozzáfogtunk a kikérdezéshez. Pista bácsi most is csak részleteket volt hajlandó beismerni, az ifjabbik Pista azonban bevallotta, hogy a kocsit elvételét nem az idegen kocsi lőtte ki a kocsi udvarán, hanem azt már ők Komáromban kifeszítették a franciákkal. Úgy határoztak, hogy akkor sikkasztják el a pénzt, ha már az összes együtt lesz és úgy állítják be a dolgot, mintha azt tőlük ellopták volna.

A táskát és a nyugtákat a szántáson úgy elásták, hogy a legalaposabb kutatás során sem sikerült megtalálni. Csak egy hét múlva turták ki azokat a sertések. A megtalált pénz 1333 pengő volt.

A helyszíni szemle adatai adták járőrvezetőmnek azt a gondolatot, hogy a panaszosokat meg kell figyelni. Ez volt előttem az első példa arra, hogy a helyszíni szemlét mindig alaposan, a legkisebb részletekre is ki kell terjeszteni és a talált nyomokat észszerűen fel kell használni.

A járőrvezetőm kidolgozott terve eredményre vezetett, azonban az mégsem volt teljes, mert a szesznykereskedő a feljelentést visszavonta, így a tettesek büntetlenül maradtak.

A leírt esetből láthatjuk, hogy — különösen a vagyon elleni bűncselekményeknél — a sértett előadását is alapos bírálatnak kell alávetni. Vallomását a nyomozó csendőrnem fogadhatja el ellenőrzés nélkül, hanem egyeztetnie kell a rendelkezésre álló személyi és tárgyi adatokkal. Fokozott óvatosságra van szükség akkor, ha a panaszos pénzkezeléssel volt megbízva, mert gyakran előfordul, hogy ő maga a tettes és azért lép fel a sértett szerepében, hogy kivonhassa magát a gyanu alól.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Rablógyilkosság kiderítése.

Beküldte: NAGY GÉZA törzsrőrmester (Budapest).

1938 március 28-án 8 óra 30 perckor a . . . . . i őr telefonon az 1. nyomozó alosztályparancsnokságnak jelentette, hogy Stramm Márton* s . . . . . i lakos, fűszerkereskedő lakásán aznap 7 óra 30 perckor baltával fejbeverve találták. A szobában dulakodás nyomainak voltak. Rablógyilkosság látszik fennforogni. Helyszínelő és nyomozók kivezénylését kérte.

A helyszínre érkezett nyomozókkal, Bérczes fő-törzsrőrmester, s . . . . . i őrsparancsnok közölte, hogy Stramm Márton még élt, midőn megtalálták, de eszméletlenül feküdt a vértócsában. A helyi községi orvos első segélyben részesítette és Budapestre, a Szent István kórházba szállíttatta be. Stramm a kórházban anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, március 28-án 11 óra 45 perckor meghalt. A nyomozást megnehezítette az a körülmény, hogy Stramm, mint agglagény, magányosan lakott, zárkózott életet élt, senkivel semmit nem közölt. Laktak ugyan S . . . . . r községben rokonai, de azokkal sem érintkezett, így a történetekkel kapcsolatosan azok sem tudtak felvilágosítással szolgálni. A kiindulásnál teljesen a helyszínre kellett támaszkodni. A helyszíni szemlét a nyomozók az őr járőreivel karöltve, a legnagyobb részletességgel és alaposítással tartották meg, mely alkalommal az alábbiakat állapították meg:

Stramm fűszerkereskedő házastelke S . . . . . r község közepén, egy téren van. A térre nyílik udvarának kapuja és fűszerüzletének ajtaja. A telket három oldalról a szomszédos épületek falai teljesen körülzárják, az ajtók lezárásakor udvarába csak az épületek tetején keresztül lehetett bejutni.

Udvarának hátsó részét Schacht Mihály tulajdonát képező épületek (istálló) zárják körül. Stramm udvarának hátsó részén sertésöl, s ezzel összeépítve a hús-füstölő van. A sertésöl oldalán, közvetlen a tető alatt, egy olyan nyílás van, amelyen egy ember könnyen be- és kibújhat. Az ólban 2 zsák papírhulladékkal töltve és egy darab 35×35 cm magas, vékony deszkából készült ócska láda. A sertésöl alja száraz homok- és szeméttel borítva, ahol lábnyom-eredő lábnyom-töredékek voltak láthatók.

Az udvar kemény, száraz; azon elváltozások, lábnyomok nem voltak találhatók.

A kapu kulccsal és belülről faretesszel bezárva. A kapukulcsot az említett mellékhelyiségek kulcsaival együtt a verandán levő asztalon találták. A verandából az előszobába, az előszobából a raktárhelyiségként használt szobába és a hálósobába nyíló ajtók tárva voltak. Az előszobában egy ruhásláda, amelynek tetején egy barnaszínű, használt, szakadozott nadrág, ezen vérnyomok. A láda feletti falra felerősített fogason több és különböző férfiruhadarabok lógtak, köztük egy feketeszínű, használt zakókat, amelyen vérnyomok voltak.

A hálósoba padlózatán köszén szétszórva, a szesznyedény előtt, a padlón, valamint a kályha előtti részen egy-egy fehér csomagolópapír leterítve és ezeken is köszén. A hálósobában ruhaszekrény, amelynek ajtója félig

* A neveket megváltoztattuk (Szerk.).

nyitva álltak, a szekrény előtt a padlón egy véres balta hevert. A kályha előtt hanyattfekve, fején súlyosan sérülve, vértócsában, mozdulatlanul, hörögve feküdt Stramm Márton s mellette 3 szék eldőlvé.

Stramm lába körül a padlózatán és a csomagolópapírokon vércseppek. Az asztal asztalterítővel leterítve, amelyre fehér csomagolópapír volt helyezve. A csomagolópapíron és az asztalon volt tányéron sűrű és vastag vércseppek. Az asztalterítő alatt az asztal szintén véres volt. Az asztalon volt lapos tányérban 1 savanyított uborka, kb. 25 dgr kenyér, 1 literes üveg félig borral, egy félliteres szódavizes üveg, kevés vízzel, 1 borospohár üresen, 1 négyszögletes, fémkeretes ébresztőóra működésben, 2 rúd medvecukorka és több üzleti számla.

A hálószobában levő szekrényben több üzleti számla s egy üres pénztartó fémdoboz volt.

A hálószoba falán a kályha közelében, valamint az ágy végénél a falon és az ajtó belső alsó részén fröcscent vércsepp-csoport. Az ajtó külső részén és alul vércseppek, amelyek az ajtóról lefolytak a padlóra.

A hálószobában Stramm ágya végénél levő utcai ablak be volt csukva. A hálószobából az üzletbe nyíló ajtó kilincsre volt becsukva. Az üzletben levő asztalon 3 darab $\frac{1}{2}$ literes üvegben kadarka bor és 1 darab $\frac{1}{2}$ literes üvegben sörmaradvány. A 4 üveg nyaka durván letörve s tartalmuk az asztal alatt részben elfolyva. Az asztalon 3 cukorkásdoboz is volt, amelyek különböző cukorkákat tartalmaztak. A dobozokból több cukorka hiányzott. Az üzletben más elváltozás nem volt.

Stramm háza végén és a Schacht Mihály istállójának tetőzete mellett levő vízlevezető tetőcsatornában, amelyekben az esőzések után iszapos maradvány képződött, egy lábnyomtöredék volt található.

Stramm szomszédságában a Lang-féle ház tetőzetén a fedőcserép, közvetlen az előbb említett csatorna előtt, frissen el volt törve.

A helyszínen a leírtakon kívül más nyom vagy elváltozás nem volt. Ujjnyomok sem voltak, a tettes kesztyűvel dolgozott.

A helyszíni szemle megejtése után a nyomozók rekonstruáltak, megbeszélést tartottak, mely alkalommal a következőket állapították meg:

A bűncselekmény tettese a helyi viszonyokkal ismerős lehetett. A tettes vagy s . . . . . i, vagy pedig lakhatott valamikor S . . . . . -on, esetleg olyan egyén lehet, aki a fűszerkereskedőnél áruk szállítása alkalmával fordult meg. Ezt a feltevést alátámasztani látszott a tettesnek az udvarba az épületeken keresztül való be- és kijutása, továbbá a pénz megtalálása anélkül, hogy a tettes a lakásban mindent felforgatott volna.

A sertésólban talált taposási és ülési nyomokból következtették, hogy a tettes onnan leshette az alkalmas pillanatot, hogy Stramm-ot kirabolhassa.

Rátkai Imre

csendőr, a salgótarjáni gy. tanszázadnál a járőrtársi tanfolyamot elsőnek végezte.

Horváth Gábor

csendőr, a tatabányai gy. tanszázadnál a járőrtársi tanfolyamot elsőnek végezte.

Mindezeket szemelőtt tartva, először is Strammnak S . . . . . -on és vidékén lakó hozzátartozóit kérdezték ki. Alibijüket valamennyien igazolták. Nevezettek mindent elkövettek, hogy a nyomozást megkönnyítsék, de nem tudtak olyan személyt megnevezni, akit Stramm meggyilkolásával lehetett volna gyanúsítani. Közölték azt is, hogy az elhaltnak haragosa nem volt.

Következtek az őrskörletben lakó szokásos bűntettesek, rovott előéletűek, rendőri felügyelet alatt állók, gyanus egyének és feltételes szabadságra bocsátottak. Ezek alibijének tisztázása közben jutott el a nyomozás a harmadik napon Kaszás János s . . . . . -i lakos kovácssegéd személyéhez. Ellene azért merült fel gyanu, mert büntetett előéletű ember léte, tekintve vagyontalanságát s azt, hogy dolgozni nem szeretett, állandóan nyilvános helyeken kártyázott és mulatott.

Kaszás megdönthetetlennek látszó alibivel hozakodott elő. 1938 március 28-án kelt s az s . . . . . -i járás főszolgabírói hivatala által kiállított „Szabadulólevél”-el igazolta, hogy 1938 március 23-án reggel 10 órától 28-án reggel 10 óráig, vadászati kihágás miatt, 5 napi elzárás-büntetését töltötte. A járás főszolgabírói hivatalánál megjelent az őrs egyik járőre, ahol Kaszás szabadulását és büntetésének letöltését előszóval is igazolták. Így Kaszást szabadon kellett bocsátani.

Bár a szolgabírói hivatalban igazolták Kaszás büntetésének letöltését és szabadulását, személyét mégsem hagyták figyelmen kívül, mert a nyomozók különböző irányban nyomozva úgy értesültek, hogy nevezettet a kérdéses időben itt-ott látták, bizonyítani azonban a Szabaduló-levéllel szemben elfogadhatóan nem lehetett. Kaszást ennek ellenére megfigyelés alatt tartották.

Mivel Kaszás személye a hivatalos igazolás miatt egyelőre kiesett, az üzleti számlák átvizsgálása következett abból a célból, hogy Strammnak kik szállítottak árut és azok közül kik fordultak meg Stramm üzletében. Ez nehéz feladat volt, mert 70—80 személy neve vetődött fel a számlák átvizsgálása után, akiknek alibjét tisztázni kellett. Ezeket a személyeket közben

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közlőjük velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetésünk sorából törölhessük.

nagyrészt elbocsátották s így különböző városokban és községekben szétszórta laktak.

A nyomozók és az őrs járőrei, fáradságot nem kímélve, végignyomozták ezt az irányt is, de a 6 napos nyomozás sem vezetett eredményre:

Ilyen körülmények között folyt a nyomozás 1938 március 28-tól április 12-ig, amikor is Kaszás Jánost a nyomozás érdekében újból őrizetbe vették, mert alibijét sikerült közben megdönteni. A nyomozás alkalmával ugyanis beigazolást nyert, hogy Kaszás a s.....-i járás főszolgabírói hivatalánál büntetését nem is töltötte, hanem az egész idő alatt S.....-on, Szekrényes Mihályné nevű barátnője lakásán tartózkodott, ahol Stramm Márton kirablására készült. Ez alatt hamis alibit is készített elő magának oly módon, hogy a vármegyei fogházort 5 pengővel megvesztegette. Ez pedig a rablógyilkosság elkövetése utáni napon, 1938 március 28-án reggel Kaszás a fogházból szabadulók közé állította és felettes hatósága elé vezette úgy, mintha Kaszás március 23-tól 28-án reggel 10 óráig az egyébként valóban kiszabott 5 napi elzárás-büntetését töltötte volna le. Így állították ki Kaszás részére a „Szabaduló-level”-et.

Kaszás fentiek eléletárása után is konokul tagadta, hogy Strammot ő gyilkolta volna meg. Az időközben őrizetbe vett Szekrényes Mihályné is tagadta, hogy tudott volna a bűncselekmény elkövetéséről.

A Kaszás lakásán április 12-én megtartott házkutatás alkalmával 1 pár boxbőrből készült használt férfi fűzőcipő, 1 pár barna használt férfizokni, 1 darab új nadrágtartó, 1 darab barna új nadrágöv és 2 darab Budapest, 1938 április 9-éről keltezett III. osztályú egész vasúti jegy került elő, — amellyel Szekrényesnével Gyöngyösre utazott, továbbá

Szekrényesné lakásán megtartott házkutatás alkalmával 2 darab 20, 24 darab 10 pengős papír-, 652 darab 2 filléres, 153 darab 1 filléres váltópénzt, 1 darab pirosköves férfi aranygyűrűt és két zöld csíkkal ellátott pénzeszacskót találtak, amelyek mind Stramm tulajdonai voltak. Találtak továbbá 1 darab 8-as akasztós lámpát, 1 darab fekete boxbőrből készült használt női svájci sapkát, 1 darab sötétszürke $\frac{3}{4}$ -es férfi használt kabátot. Ezeket a tárgyakat a rabolt pénzből vásárolták.

A bűnjelek megtalálása után Kaszás beismerte, hogy a rablógyilkosságot ő követte el. Elkövetését az alábbiak szerint ismerte be:

1938 március 22—27-ig, amíg a reá kiszabott elzárás büntetését kellett volna letöltenie, úgyszólván éjjel-nappal Szekrényesnénél tartózkodott, hogy a községben ne lássák s hogy mindenki azt higgye, hogy valóban büntetését tölti. Ilyen körülmények között készült a pénzszerzésre. 1938 március 26-án korán lefeküdt, majd 20 óra 30 perckor felkelt és kerülő uta-

kon, várva a lakosság lepihegését, Schacht Mihály házához ment. Itt az udvarban egy kocsi felmászott a 3 méter magas, téglából épült kerítésre, ahonnan az istállóépület tűzfalának peremén átmászott Stramm és Schacht istállója között levő vízlevezető csatornába. A csatornából Stramm árnyékszékének tetejére lépett, majd pedig az árnyékszék mellett levő petróleumos-tartályokra. Megpróbálta, hogy Stramm lakásának ajtóit nyitva vannak-e, de az ajtók zárva voltak.

Mivel nem tudott a sértetthez bemenni, elment az udvar hátsó részén levő sertésólba, amelyben 2 papírhulladékkal megtömött zsák és egy üres láda volt. A zsákokra lefeküdt és az éjszakát és másnap, 27-én, az egész napot a sertésólban töltötte. 27-én egy alkalmas pillanatban beosont a sértett faskamrájába, magához vett egy fejszét, visszament a sertésólba és várta az alkalmas pillanatot.

Aznap, március 27-én, az esteli órákban 17—18 óra tájban Stramm kiment a lakásáról az udvarba dolgozni, ő ezt az alkalmat kihasználta, kibújt a sertésólból, belopódzott Stramm lakásába, ott a fogasról levette Stramm ruháját, abba felöltözött, hogy ne az ő ruhája legyen véres és elbújt az előszobában. Várta az alkalmas pillanatot, a besötétedést. Amikor jól beesteledett, Stramm az utcai kaput is bezárta és szívet készített be magának. Látna, hogy most már eljött a cselekvés ideje, amíg Stramm kiment szénért, behúzódott a hálószobába. Mikor Stramm a szénrel belépett, az ajtó mögül kiugrott és baltával leütötte. Ezután a pénzt magához véve, 3 boros- és 1 sörösüveg nyakát durván letörte és elfolyatta, hogy azt a látszatot keltse, hogy a tettesek négyen voltak. Hogy áruló nyom ne maradjon, kesztyűt használt a rablógyilkosság elkövetésénél.

Mindezek után Stramm ruháját levette, megmosakodott, kiment az udvarra, ahol a petróleumos-hordókról az árnyékszék tetejére, majd onnan a vízlevezető csatornába felmászott és ott várt kb. 20 óráig. Besötétedés után lemászott a másik szomszéd udvarába, ahonnan kiment az utcára és a közelben levő lakására sietett, ahol újból megmosakodott, megvacso-razott, majd a pénzzel és más tárgyakkal Szekrényesné lakására ment. Itt a bűnjeleket a hencser alá rejtette és lefeküdt. Szekrényesnének még akkor elmondta részletesen, hogy a cselekményt hogyan hajtotta végre és a pénzt hogyan szerezte meg.

Másnap 6—7 óra közötti időben bement Budapestre, ahol a Strammtól elrabolt doxaórát előtte ismeretlen egyénnek 7 pengőért eladta a Teleki-téren. Árából egy pár fekete cipőt vásárolt. A lábán levő cipőt egy ismeretlen egyénnek eladta, mert arra gondolt, hogy a helyszínen a cipőjétől eredő láb-bényomat maradhatott vissza.

Kaszás a helyszínen a bejutását és a cselekmény végrehajtásának minden egyes részletét bemutatta.

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művészi kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, külső felvételek

MAGYAR PAPÍR ÉS ÍRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT
SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI
BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.
TELEFON: 12-43-08 ÉS 12-96-76.

Egyenruházat HOKSÁRI
KELETI P.-U.-NÁL BAROSS TÉR 4
NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60

Most már Szekrényesné is beismerte, hogy tudott a gyilkosság elkövetéséről a gyanúsított előadásából.

A nyomozás lefolytatása után, 1938 április 15-én Kaszást és Szekrényesné a bűnjelekkel együtt rabló-gyilkosság miatt átadták a kir. ügyésznek.

A vármegyei fogházort fogolyszöktetés, megvesztegetés és közokirathamisítás büntette miatt állásából azonnali hatállyal elbocsátották s ellene a kir. ügyész-séghez feljelentést tettek.

A kir. törvényszék Kaszást kötéláltali halálra, Szekrényesné 1½ évi fogházra, a fogházort pedig 1½ évi fogházra és hivatalvesztésre ítélte. Fellebbezés folytán a Kir. Kúria Kaszás büntetését életfogytig tartó fegházra változtatta át.

A leírt nyomozásnál különösen az elkövetési mód érdekes és tanulságos. Érdekes, hogy a gyilkos egy egész napon át rejtőzködött a helyszínén, alkalmas pillanatokra várva. Óvatos ember volt, aki mesterien készítette elő hamis alibijét, a helyszínen kesztyűben dolgozott, magáraöltötte áldozata ruháit, nehogy saját ruháját bevérezze, cipőjét pedig, amelytől félt, hogy árulójává válhat, eladta. A legfontosabb tanulság ebből az, hogy az alibi megvizsgálásánál a legmesszebbmenő óvatosságra van szükség. Amint láttuk, még a hatósági alibi-igazolás is lehet hamis. A nyomozásból a rendszerességet és alaposságot kell elismerően kiemelni.

DÉSFALVI JÁNOS ny. százados

Máriabesnyőn, április 16-án meghalt Dészfalvi János ny. százados.

1876-ban született Óverbáson. Gimnáziumi érettségit tett s 1899-ben lépett a testületbe. 1900-ban nevezték ki hadnaggyá. Körmenden, Keszthelyen, Kaposváron, Kolozsváron, Désen és Trencsénben teljesített szolgálatot szapaszpáncsnoki beosztásban.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Vitéz MAJOR ISTVÁN hadnagy.

Március 14-én meghalt Békéscsabán vitéz Major István hadnagy.

1919-ben született Rákoskeresztúron. Gimnáziumi érettségit tett, majd a „Bólyai János honv. Műszaki Akadémia” növendéke lett. Hajlamai már akkor testületünk felé vonzották s a csendőrséghez kérte beosztását. 1942 június 18-án avatták hadnaggyá, azóta a 19. gyalogezrednél, Békéscsabán teljesített csapatszolgálatot.

Fiatalon, 24 éves korában ragadta el szépen induló életpályájáról a kifürkészhetetlen halál, még mielőtt tulajdonképeni hivatását, a csendőrségi szolgálatot megismerhette volna. De lélekben már közöttünk járt, velünk érzett, hozzánk tartozott.

Kegyelettel őrizzük emlékét!

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Czvitkó Péter törzsőrmester (V. ker.), 1908—1927-ig szolgált,

Erdődi Gyula törzsőrmester (VIII. ker.), 1919—1935-ig szolgált,

Érsek József csendőr (V. ker.), 1907—1910-ig szolgált,

Leitem Henrik főtörzsőrmester (V. ker.), 1906—1926-ig szolgált,

Madarász Ferenc törzsőrmester (II. ker.), 1911—1918-ig szolgált,

Papp Dániel őrmester (VIII. ker.), 1912—1922-ig szolgált,

Papp György csendőr (IX. ker.), 1904—1912-ig szolgált,

Spisák Miklós főtörzsőrmester (I. ker.), 1899—1927-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Törzstiszti tanfolyam vizsgája. Április 16-án befejezést nyert a f. évi január 25-én kezdődött csendőr törzstiszti tanfolyam. Az április 15-én és 16-án megtartott záróvizsgán megjelent vitéz Faragho Gábor altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, vitéz Temesvári Endre a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok teendőivel megbízott ezredes, a m. kir. csendőrség felügyelője kiképzési szemlézője, Pinczés Zoltán ezredes, a m. kir. belügyminisztérium XX. osztályának vezetője és Mátray Ferenc ezredes, a m. kir. honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője. A tanfolyamot elvégezték: vitéz Ugray Gábor, Beodray Ferenc, dr. vitéz Ujlaky László, Halmágyi Tibor alezredek, Pálffy Sándor, Fekete Pál I., Jakabos István, Kulcsár Lajos, vitéz nemes Fejédecs Gyula, dr. Székessy István, Besenyi Károly, vitéz nemes községi Megay László őrnagyok, Antalffy Pál, nemes felvintzi András Gyula, Pápay Ferenc, Bartos Ödön, Kiss Ákos, Mosonyi (Varga) Ferenc III. és Pallós Andor századosok.

Csendőr csapattiszti tanfolyam vizsgája. Az 1942 október 1-én kezdődött csendőr csapattiszti tanfolyam április 17-én befejezést nyert. A záróvizsgán megjelent vitéz Faragho Gábor altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, vitéz Temesvári Endre a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok teendőivel megbízott ezredes, a m. kir. csendőrség felügyelője kiképzési szemlézője, Pinczés Zoltán ezredes, a m. kir. belügyminisztérium XX. osztályának vezetője és Mátray Ferenc ezredes, a m. kir. honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője. A tanfolyamot elvégezték: dr. Bayer László főhadnagy, Kecskési Tivadar, Kiss Gábor, Solymosi Miklós, nemes palocsai Palocsay István, vitéz Komporday Pál, vitéz Gáspáry Géza, vitéz Benkő József, nemes sállövölgyi Békeffy Béla, Huszár Gusztáv, Zajka Gyula, nemes tassi Becz Ádám, Horváth Pál, Fery Pál, Aranka Sándor, Lukács Lóránd hadnagysok, Munkácsy Andor, altorjai Molnár István, dr. Lányi Zoltán, Kiss András, Süttő István, Dienes Gyula, dr. André László, dr. Balassa Bálint, dr. Bánó Imre, dr. Binder Gusztáv, nemes tolcsvai Bónis Sándor, dr. Demeter Zoltán, dr. Gadányi Elemér, dr. Gallai László, Szentpáli Gavallér Kálmán, Jakab Iván, László Jenő, dr. Légrádi Dezső, nemes bikafalvi Máthé Tibor, dr. Nagy Emil, dr. Siklósi (Schmidt) István, dr. Várnai István, Vicsay Endre, dr. Perlaky Gyula és Temesvári László zászlósok.

Szolgálati jel és díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr odaítélte: a II. B) oszályú Tiszti Szolgálati Jelet Rieger Mihály g. őrnagynak; a III. A) oszályú Tiszti Szolgálati Jelet Domonkos László századosnak, továbbá 35 évi tényleges szolgálati idejüknek betöltése alkalmából a Szolgálati Díszérmet: Kisfügedi János főtörzsőrmesternek és D. Hegedűs János alhadnagynak.

Tartós vezénylés. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértőleg tartósan vezényelte: Körmöczy Nándor g. századost Kolozsvárról Budapestre, a Belügyminisztérium XX. osztályába.

Névváltoztatás. Raskó László főhadnagy családi nevét a m. kir. belügyminiszter úr határozatával „Csonti-Szabó” névre változtatta.

Kitüntetések. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke a Kormányzó Úr Ö Főméltósága által reá átruházott hatáskörben, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából a Legfelsőbb Hadúr nevében adományozta a Magyar Kisezűst Vitézségi Érmét: Birta András csendőrnek, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért. A m. kir. 1. pc. ho. parancsnoka a Kormányzó Úr Ö Főméltósága által reá átruházott hatáskörben, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából, a Legfelsőbb Hadúr nevében adományozta a Magyar Bronz Vitézségi Érmét: Gazdag Ferenc törzsőrmesternek.

Dicséretet. A budapesti I. csendőrkerület parancsnoka Pintér Ferenc őrmestert, mert 1943 február 12-én éjszaka Monoron mint járőrvezető egy, a járőrre töltött puskával

támadó katonaszökevényt élete és testiépése kockáztatásával pusztá kézzel oly meglepően fegyverezte le, hogy annak elfogása fegyverhasználat nélkül lehetővé vált. A katonaszökevényt teljes fegyverzettel illetékes csapatvezetőnek átadta, akit azután honvédbíróági ítélet alapján szökecs és függelemsértés büntette miatt agyonlőttek. **Kerületi Dicsőő okirattal** látta el, — **Török István** csendőrt pedig, aki ezen katonaszökevényt elfogásánál járőrvezetőjét önfeláldozóan és bátran támogatta, **Nyilvánosan megdicsőőte.** A marosvásárhelyi X. kerület parancsnoka Darai Géza csendőrt, mert Csikszentdomokoson felállított síoktatóképző tanfolyamok részére, mint közétkezésvezető, a szükséges élelmiszereket a mai nehéz vásárlási viszonyok ellenére is mindig a kellő időben beszerezte és e téren tanúsított buzgalomával és körültekintő leleményességével az étkezés zavartalan menetét és kifogástalan voltát biztosította, **nyilvános dicsőőő elismerésben** részesítette.

Közlekedési tanfolyam. A pestszenterzsébeti gyalog tanszázadnál április 28-án 38 fővel 3 hónapos közlekedési csendőr átképző tanfolyam vette kezdetét. Parancsnoka Fodor Sándor százados, műszaki alosztály-parancsnok: oktató-tiszt Nagy Zsombor főhadnagy; előadók dr. Bóna Zoltán százados és dr. Sályi László tart orvos-főhadnagy.

Értesítés. „A magyar büntetőjog gyakorlati kézikönyve a m. kir. csendőrség számára” I. kötete (Büntetőtörvénykönyv a büntettekről és vétségekről) újra kapható. Ára (a m. kir. közellátási miniszter úrnak 62.052/2. b. 1941. számú rendelete alapján) 11 pengő 20 fillér. A II. kötet elfogyott, nem kapható. A III. kötet (kihágási büntetőtörvénykönyv) ára változatlanul 9 pengő. Tisztelettel: **Stádium** Sajtóvállalat r.-t. könyvkiadó osztálya, Budapest, VI., Izabella-utca 88.

Csendőrségi Közlöny. 14. szám. Csendőr csapattiszti létszám kiegészítése. Hadirokkant jelvény igénylése és adományozása a tényleges és hivatásos állományból származó (Nyá. szkv.) Tűzkereszt tulajdonos hadirokkant csendőregyének számára. Térképelyesbítő adatok gyűjtésében a csendőrség közreműködésének szabályozása. 15. szám. Egyes községek törvénykezési átszátolása. Nyugállományú csendőr legénységi egyének rendfokozati elnevezésének megváltoztatása. Csendőrtiszti- és tiszthelyettesi kar élelmszerellátása.

Ellenzővel, illetve szemernyővel ellátott tábori sapkák viselése. A folyó évi 17. számú Honvédségi Közlönyben (Szabályrendeletek) közzétett 413.103/2. r.—1943. számú Honvédelmi Miniszteri rendelet szerint ellenzővel ellátott tábori sapkák csak a hegyi, valamint a hegyi felszerelésű vadászalakulatok személyei által viselhetők. A jelenlegi oroszországi hadjáratban résztvevő 2. hadsereg részére kiutalt szemernyők, illetve az ezzel ellátott tábori-sapkák csak a 2. hadsereg kötelékébe tartozó kivonuló alakulatokhoz beosztott személyek által viselhetők, de csakis a hadművelleti területen. Tehát a szemernyővel átmenetileg ellátott sapkák a hátszágban senki által sem viselhetők.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. A székesfehérvári II. kerületben: Nagy Kálmán törzsőrmester, Bongya István próbacsendőr egyenkint 10 P, Nagy János főtörzsőrmester, Pálmai István őrmester egyenkint 43 P 99 f, Molnár József főtörzsőrmester 9 P 92 f, Dobák József csendőr 9 P 93 f, Tölgyes Ferenc főtörzsőrmester, Hegyi Lajos próbacsendőr egyenkint 1 P 25 f, Németh Imre, Szabó István csendőrök egyenkint 3 P 81 f, Berkó Béla csendőr, Bösze Gyula próbacsendőr egyenkint 62 P, Gergely István őrmester, Papp Károly csendőr egyenkint 28 P 81 f, Brassai Sándor főtörzsőrmester, Tarr Imre csendőr egyenkint 2 P 10 f, Tölgyes Ferenc főtörzsőrmester, Hegyi Lajos próbacsendőr egyenkint 2 P 83 f, Tóth József törzsőrmester, Bertalan Lajos próbacsendőr egyenkint 1 P, Herczeg József főtörzsőrmester, Mőric László csendőr egyenkint 1 P 82 f; a szombathelyi III. kerületben: Vincze

BERECZKY ZOLTÁN

egyenruha és úri szabósága,

KOLOZSVÁR, Wesselenyi Miklós-u. 29.

Márkás rádió készülékek

és alkatrészek legolcsóbban

RÖHLICH

Székesfehérvár, Nagy Sándor-u. 5.

szaküzletében.

György, Nagy József csendőrök együtt 2 P 50 f, Szita Ferenc csendőr, Fülöp Vilmos próbacsendőr egyenkint 3 P 69 f, Csóka István III. főtörzsőrmester, Czigány Tivadar, Németh István csendőrök együtt 4 P 72 f, Pandur János főtörzsőrmester, Görög Aladár csendőr együtt 14 P 88 f, Kántor István III. törzsőrmester, Bagoly Lajos próbacsendőr együtt 9 P 92 f, Bató Elemér főtörzsőrmester, Vágó József, Kiss István csendőrök, Fülöp Béla próbacsendőr együtt 14 P 88 f; a pécsi IV. kerületben: Papp József törzsőrmester, Kovács József IV., Tancos Péter csendőrök együtt 43 P, Vajda Pál törzsőrmester, Horváth Ferenc csendőr együtt 2 P 77 f, Hajnal Sándor őrmester, László István próbacsendőr együtt 29 P 76 f, Nagy József főtörzsőrmester, Farkas Ferenc próbacsendőr együtt 2 P 31 f; a szegedi V. kerületben: Zsirai István őrmester, Szabó Mihály csendőr együtt 9 P 64 f, **Pénzes István főtörzsőrmester 68 P 26 f**, Fodor András, Lukács Géza csendőrök együtt 5 P, Toronyos József csendőr, Csoboth Márton próbacsendőr együtt 5 P, Horváth Lajos, Kedves Miklós csendőrök együtt 5 P, Balatoni János csendőr, Orbán János próbacsendőr egyenkint 2 P 35 f, Honvéd Sándor törzsőrmester, Takács József csendőr egyenkint 2 P 79 f; a debreceni VI. kerületben: Nyikos Imre törzsőrmester, Zalavári János próbacsendőr egyenkint 2 P 50 f, Pekár Imre csendőr 5 P, **Bujdosó László törzsőrmester, Révész Kálmán próbacsendőr egyenkint 47 P 93 f**; a miskolci VII. kerületben: Lukács Ferenc, Füle Vince csendőrök együtt 12 P 28 f, Fehérvári Antal főtörzsőrmester, Szelei Sándor csendőr együtt 46 P 20 f, Tözsér András őrmester, Szőke József próbacsendőr együtt 20 P 47 f, Bíró Balázs őrmester, Mezős József csendőr együtt 4 P 16 f, Harangi Mihály főtörzsőrmester, Zsója János őrmester együtt 36 P 83 f, Fürjes György törzsőrmester 4 P 94 f, Soós Imre őrmester, Váradi György csendőr együtt 28 P 92 f, Kádár János törzsőrmester, Tiszai László őrmester együtt 14 P 67 f, Adonyi József törzsőrmester, V. Sipos János csendőr együtt 38 P 65 f, Mészáros János őrmester, Szabó Pál csendőr együtt 11 P 70 f, Palánkai Béla, Lázár Ferenc csendőrök együtt 22 P 02 f, Szabó Tamás törzsőrmester 1 P 27 f, Győre István alhadnagy, **Kárpáti Béla főtörzsőrmester, Szabó Sándor IV. őrmester együtt 1327 P 46 f**; Szegedi Imre törzsőrmester, Eged Antal csendőr együtt 10 P, Szepesi Ferenc, Halmaji Jenő csendőrök együtt 5 P, Zalan János őrmester, Imrei Károly csendőr együtt 10 P, Polgár József I. főtörzsőrmester, Barancsi József csendőr, Faránki Sándor, Sivák András próbacsendőrök együtt 5 P, Könyves István, Nádasdi Lajos őrmesterek együtt 5 P; a kassai VIII. kerületben: Nagy György őrmester 4 P 97 f, László Lajos törzsőrmester 11 P 60 f, Koczka Gábor csendőr 11 P 59 f, **Kelemen Ferenc főtörzsőrmester, Nagy János III. őrmester egyenkint 33 P 08 f**, Bobencsik Sándor csendőr 1 P 67 f, Farkas Ferenc I. törzsőrmester 73 f, Berta József csendőr 72 f, Takács Ferenc csendőr, Kerezi György próbacsendőr egyenkint 80 f, Tóth István V., Zirci János csendőrök egyenkint 6 P 68 f, Csete Béla főtörzsőrmester 5 P 29 f, Melles Lajos csendőr 4 P 19 f, Kocsis József próbacsendőr 1 P 11 f, Vida Sándor, Gazdag Dénes csendőrök egyenkint 1 P 71 f, Pásztor Bertalan csendőr 2 P 28 f, Holovnyák Béla csendőr 2 P 29 f, Kláber István, Szabó József csendőrök egyenkint 4 P 96 f, Bárdos Pál törzsőrmester, Faragó Ferenc őrmester egyenkint 29 f, Kádas Imre törzsőrmester 2 P 12 f, Fenyő János törzsőrmester 2 P 11 f, Bari József törzsőrmester, Csiba Géza csendőr egyenkint 1 P 27 f, Szabó Balázs csendőr, Szűcs Mihály próbacsendőr egyenkint 1 P 33 f, Tóth Ferenc II. őrmester, Hudák József csendőr egyenkint 4 P 06 f, Szilágyi Imre III. csendőr 1 P 99 f, Bakonyi János csendőr 1 P 98 f, Erik Benjamin főtörzsőrmester, Kati László csendőr egyenkint 4 P 96 f, V. Kéki Gyula főtörzsőrmester

10 P; a kolozsvári IX. kerületben: Sümegi János őrmester 2 P 38 f, Károly József csendőr 2 P 39 f, Takács László őrmester 32 f, Balogh György próbacsendőr 31 f, Latusa János, Végh Balázs csendőrök egyenkint 4 P 96 f, Kiss Gábor főtörzsőrmester, Juhász István csendőr egyenkint 1 P 24 f, Kiss Sándor csendőr 2 P 48 f, Gál János csendőr 2 P 47 f, Latusa János csendőr 2 P 48 f, Tar János próbacsendőr 2 P 47 f, Harmati Mihály csendőr 27 P 28 f, Csibulák János csendőr 27 P 27 f, Hajdu János csendőr, Varga Mózes próbacsendőr egyenkint 3 P 38 f; a marosvásárhelyi X. kerületben: Nemes András őrmester, Szabó Béla csendőr egyenkint 1 P 19 f, Szűcs József őrmester, Halasi György csendőr egyenkint 14 P 60 f, Siklósi János csendőr 77 f, Veres Géza csendőr 76 f, **Szabó András, Magyar Antal csendőrök egyenkint 49 P 55 f**, Árvai Bernát őrmester, Sára Lajos próbacsendőr egyenkint 3 P 26 f tetteiről és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

A harcútról kellemes husvétli ünnepeket kívántak az itthoni bajtársaknak **Lovas t.örm.**, **Horváth I. örm.** és **Bodó örm.** (tábori postaszámuk 202/140.), valamint **Balkó László csendőr** a 112/01. tábori postaszámhoz beosztott valamennyi tábori csendőr bajtársa nevében. Szeretettel gondolunk rájuk és sok szerencsét kívánunk nekik.

Ki tud róla? Lapunk április 15-i számában közölt tanulságos nyomozás szerzője, **Nagy Lajos I. törzsőrmester** 1936. évben a nagybajomi őrsön teljesített szolgálatot, de azóta a csendőrségtől megvált. A nagybajomi őrsöt, vagy azokat, akik nevezett címet tudják, kérjük, hogy közöljék a szerkesztőséggel. **Manhelter János** ny. csendőr alhadnagyot keresi Bátor Dezső honvéd, Tábori posta 195/50. Fiók kórház II. em. Aki tudja, közölje keresett címét tábori lapon Bátor honvéddel.

Megjelent a Magyar Szárnyak második áprilisi száma. Előjáróban **Bisits Tibor** repülőalezredes ismerteti a légi-háború utolsó havi fejleményeit, repülés szempontból tekintve a világháború eseményeit. **Vitéz Szentnémedy Ferenc** a nyugati légi-háború elfajulásával kapcsolatban mond érdekes adatokat. Érdekes harciélményt ír le **vitéz Vattay Ferenc** százasos, aki zuhanóbombázókkal vett részt számos támadásban szovjetorosz páncélosok ellen. A lap műszaki vonatkozású cikkei közül kiemelkedik a torpedóvető repülőgépek ismertetése, valamint a legjobb német vadászgép érdekes szerkezeti rajza, több más új értékes adattal.

Több érdekes cikk, kép, valamint regény teszi változatossá a lapot, amelynek ára változatlanul 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal készséggel küld. (VII., Királyutca 93. II. 21.)

Csendőrkalapok javítása. Lapunk múlt évi 658. oldalán a selejt csendőrkalapok javítására adtunk üzenetet. Vakány István Budapest, VIII., József-körút 33. szám alatti kalaposmester kéri, hogy javítás végett **ne küldjön** egyelőre senki kalapot hozzá, mert anyag hiányában nem tudja a javítást vállalni.

A honvédelmi miniszter úr 115.759/eln. 20. 1942. szám alatt kiadott takarékpénztári rendeletében az életbiztosítást is egyszerű takarékpénztárnak minősíti.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége („NYUKOSZ”) a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT

szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított **Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság** (Budapest, VI., Anker-köz 4., félelemtel) bízta meg.

A szociális családvédelmi célzatú csendőrléti szempontból fontos akciónál az 1942. évi 9. számú „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

Mouson Lavendula
a póstakocsi védjeggyel

Magyarországi egyedárúsító: **Jobaházi János**

Csendőrségi nyomtatványok és
felszerelési cikkek nagyraktára!

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

SZEMÉLYI HIREK.

Elöléptetés. A budapesti I. kerület állományába tartozó Józsa László főtörzsőrmester **alhadnaggyá** előlépett.

Kinevezések. A budapesti I. kerületben: Kulcsár István v. törzsőrmester; a marosvásárhelyi X. kerületben: Lakatos József, Hevesi Gábor v. törzsőrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká kinevezettek.

Véglegesítették. A budapesti I. kerületben: Gadó Gábor, Sulyok András, Nótáros Bálint, Csüllög István, Nagy Balázs, Kecskeméti József, Tillik Károly, Andrási János, Bozsik Sándor, Stefán Sándor; a székesfehérvári II. kerületben: Gögh Ferenc, Jóba Rudolf, Jókai Lajos, Kópataki Pál, Kurucz József, Magáth János, Magyaros István, Mikóczy Ferenc, Pethes Sándor, Nádori Imre, Szabó Kálmán, Utasi Mihály, Vaskomjáti Rafael, Bartos Imre, András Mihály, Kenderesi András, Gimesi Antal, Bazsó Lajos, Cserkúti László, Gulyás István, Burányi György, Elek Viktor Győző, Pék Gyula, Tóth Frigyes, Sandó Lajos, Pakodi József, Balla Zsuzsi-Imre, Némethi György, Flórián József; a szombathelyi III. kerületben: Zsigai Imre, Lakatos Kálmán; a pécsi IV. kerületben: Varga József II., Bodó Lajos II., Tóth Imre II., Németh Imre I., Horváth Gyula I., Főti István, Ténta János, Kálmán Mihály, Németh László II., Kémendi Ferenc, Szalai László, Laták Gyula, Szabó István VII., Garamvölgyi István II., Érszegi Dezső, Böcz Mátyás, Bors János, Gáspár Lajos, Harasztai Lajos, Mészáros István, I. Zsuzsics Mátyás, Pintér Gábor, Horváth János III., Kulcsár Károly, Badó István, Koók János, Cseh István, Kozári György, Sipos József; a szegedi V. kerületben: Tegze József; a debreceni VI. kerületben: Nagy Márton, Módos Sándor, Tóth-Urbán János, Cserfalvi Mihály, Ujlaki Sándor, Erdei Imre II., Pintér Antal, Vass András, Gyenge Sándor, Nagy Imre, Benedek István, Márkus Antal, Kubinszki István, Kolozsi János, II., Varga Sándor III., Pető Imre, Juhász Imre, Dobai Sándor, Fekécs József; a miskolci VII. kerületben: Eged Antal, Potornai Lajos, Módi Imre, Cecse Ferenc, Hegyaljai István, Sóvári József, Szilágyi Kálmán, Kovács János, Hegedűs Sándor, Bogdán János, Fróna Benjámin, G. Kiss József, Bogár Gyula, Ágoston Imre, Sivák András, Molnár István I., Mészáros János, Tari Gyula, Fekete Gábor, S. Molnár Péter, Szegedi János, Csorba József, Varró Köz Géza, Vermesi Lajos, Szegő Bálint, Gyenge Lajos, Fónagy Pál-Géza II., Kiss Bertalan, Vári Béla, Demeter István II., Petrás Béla, Kapitány János, Kiss István I., Riczkó Balázs, Németh József, Szabó János IV.; a kassai VIII. kerületben: Jenei László, Szabó Zsigmond, Józsa István, Spisák Ferenc, Tóth József X., Viczián Sándor, Tóth István VII., Nyerges József, Marosvári Béla, Magyar István, Balogh Károly, Kertész András, Kántor József, vitéz Jakab Ferenc, Baki Lajos, Fark György, Csoma Pál, Lakó Sándor, Csordás János, Kavalyecz Imre, Szalkovszki Béla, Gyuricza István, Németh István VI., Főrizs József, Tardi Imre, Molnár Imre, Fazekas György; a kolozsvári IX. kerületben: Borbély Dénes, Nagy János II., Buga István, Kókai Mátyás, Seregházi Sándor, Tárnoki József, Horváth József X., Tombor József, Zsilinszki Mihály, Papp Lajos II., Kiss Sándor I., Kupa György, Szalai József I., Árvai Gyula, Horváth Lajos IV., Kiss Béla, Képesi István, Békési József, Ványa János, Veres Rezső-Pál, Kovács István IV., Körmendi Sándor, Kruzsai István; a marosvásárhelyi X. kerületben: Simon Imre,

Balogh István, Bozsó Lajos, Szamosi István, Gácsi József, Pereskuti János, Nagy János III., P. Kovács József, Balogh György III., Balogh Károly, Barabás Elek, Jakab István, Kiss Károly, Petri János, Szamosvölgyi István, Farkas Ferenc II., Márton Lajos, Poór István, Kiss János V., Róka Lajos, Molnár János IX., Bliszko Ferenc, Juhász György I., Szabolcs János, Oszlászki József, Román Miklós, Iván Sándor, Rum István, Hudi István csendőroket az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: Vörös Kálmán őrmester Bednárk Mária-Teréziával Szabadkán, Lendvai György őrmester Pál Máriával Csökölön, Szentesi Pál őrmester Oláh Margittal Biharkeresztesen, Marosi Lajos őrmester Nagy Zsófiával Szekszárdon, Kispál János őrmester Kollár Juliannával Kiszomboron, Domonkos Sándor őrmester Tarjányi Mária-Magdolnával Kiskunfélegyházán, Márföldi András őrmester Pozsonyi Etellel Kiskunhalason, Balogh János I. törzsőrmester Schlekman Katalinnal Rákosparkoson, Tóth Béla I. őrmester Bacsa Máriával Lőrincin, Szalai Sándor őrmester Hiri Erzsébettel Tiszavárkonyban; a székesfehérvári II. kerületben: Zalka János őrmester Holocsi Máriával Nagymagyarban; a szombathelyi III. kerületben: Horváth József XII. őrmester Kecskés Erzsébettel Ócsén, Puskás Antal őrmester Györke Ilonával Lajoskomáromban, Fürjes Márton őrmester Dyénes Vilmmával Szentgálon; a pécsi IV. kerületben: Békési János őrmester Beck Máriával Nemetbolyon, Havas Ferenc csendőr Szabó Rozáliával Kovácshidán, Racska Győző csendőr Deák Margittal Pestszenterzsébeten; a debreceni VI. kerületben: Szabó Lajos II. őrmester Venczák Etelkával Kondoroson, Tamás Ferenc őrmester Horváth Vilmmával Süttörön; a miskolci VII. kerületben: Juhász Lajos törzsőrmester Lengyel Ilonával Miskolcon, Timár Lajos őrmester Vadnai Irmával Ózdon, Árki László csendőr Demeter Erzsébettel Mezőkövesden, Koncz Gyula csendőr Göröcs Borbálával Taron, Csapó Jenő őrmester Német Annával Markotabödögén, Székely Ferenc I. őrmester Kocsis Margittal Karcagon, Révész Imre őrmester Alföldi Ilonával Kunhegyesen; a kassai VIII. kerületben: Németh Dániel őrmester Cziba Borbálával Tarcalon, Solymosi József őrmester Kulcsár Máriával Szűrtén, vitéz Balogh András őrmester Kontur Gabriellával Jászón, Nagy Kálmán csendőr Drotár Mártával Encsen, Tasnádi Bálint csendőr Bede Gizellával Beregszászon, Silye Sándor őrmester Széles Juliannával Debrecenben, Varga Ferenc II. őrmester Kupai Zsuzsannával Sarkadon, Lókodi Sándor őrmester Vágó Ilonával Nagykállóban, Lajos Sándor csendőr Szita Margittal Fancsikán; a kolozsvári IX. kerületben: Horváth Lajos I. csendőr Major Margittal Kislángon; a marosvásárhelyi X. kerületben: Fodor István II. őrmester Bonyik Magdolnával Tiszalucan, Gréczi István őrmester Farkas Jolánnal Uzon.

Született. Pátkai Béla főhadnagy feleségének Emma leánya; a budapesti I. kerületben: Radványi Béla törzsőrmester feleségének Béla-Károly fia, Bognár Lajos I. fő-törzsőrmester feleségének Lajos-István fia, Bakó Sándor őrmester feleségének Rózsa-Rozália leánya, Bakó Lajos fő-törzsőrmester feleségének Hajnalka leánya, Császár András őrmester feleségének Éva-Terézia leánya, Rátkai Lajos fő-törzsőrmester feleségének Éva-Rozália leánya, Horváth Béla őrmester feleségének Béla fia; a székesfehérvári II. kerületben: Kovács László törzsőrmester feleségének Évi

Szíves figyelmébe!

Egyenruházat, felszerelési cikkek
megbízható minőségben

SZABÓ LÁSZLÓ cégnél

BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 38.

Pontos postai kiszolgálás. Az Önállósítási Alaphól létesített cég.

B **Jó** **Bertalanné**
Butort butorszalonjából vásároljunk
bizalommal.
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. 3.
Vidékre árajánlatot küldünk.

C S E N D Ő R S É G I **Kalotay Árpád**
SORSJEGYET sorajgyárúrók általános
Bpest, VIII., József-krt 26
városalja.

Lábizzadásnál használjon Molnár féle Sudoránt
Bővebb leírás a Cs. L. ápr. 15-iki számában
Minden őrsnek küldtem megrendelő lapot

PUTORT kiváló minőségben ked-
vező fizetési feltételekkel
vásároljunk
BREZNICKY BERTALAN MŰASZTALOS
BUTORŰZLETÉBEN
KASSA, KOSSUTH LAJOS-U. 5.

leánya, Halmos Ferenc őrmester feleségének Ferenc fia, Márk István őrmester feleségének Anna leánya, Fenyves József főtörzsőrmester feleségének József-László fia, Kósa Kálmán őrmester feleségének Kálmán-József-Frigyes fia, Vass János őrmester feleségének János-Ferenc-József fia, Pöntör János őrmester feleségének Margit-Zsófia leánya, Vitéz János őrmester feleségének János fia; a szombathelyi III. kerületben: Harasztos János őrmester feleségének Mária-Anna leánya, Keresztes István I. főtörzsőrmester feleségének István-Csaba fia, Vörös István főtörzsőrmester feleségének István-Jenő fia, Havas József őrmester feleségének József-Antal-János fia; a pécsi IV. kerületben: Kálmán József őrmester feleségének Imre-Géza fia, Siklósi Mátyás őrmester feleségének Erzsébet-Zsuzsanna leánya, Ágoston József II. főtörzsőrmester feleségének Klára-Margit leánya, Patonai István törzsőrmester feleségének István-Levente fia; a szegedi V. kerületben: Gaál Balint őrmester feleségének Erzsébet-Rozália leánya, Varga József I. őrmester feleségének Ibolya-Gizella leánya, Szatmári Sándor törzsőrmester feleségének József-Sándor fia, Debrődi József főtörzsőrmester feleségének Attila-József fia, Papp Péter főtörzsőrmester feleségének Margit-Katalin leánya, Bottyán Antal őrmester feleségének Magdolna-Mária leánya; a debreceni VI. kerületben: Ignáth Márton őrmester feleségének Márton-Károly fia, Szücs Lajos őrmester feleségének Lajos-Flórián fia; a miskolci VII. kerületben: Berei Sándor törzsőrmester feleségének Sándor fia, Palotás Pál őrmester feleségének Pál-Akos fia, Bártfai András őrmester feleségének Erzsébet-Ágnes leánya, Horváth Imre őrmester feleségének Imre-Lajos fia, Orosz Lukács őrmester feleségének Ibolya-Eszter leánya, Erdődi János törzsőrmester feleségének Sándor-István-Ferenc fia; a kassai VIII. kerületben: Maczkó Ferenc őrmester feleségének Ferenc-Tibor fia, Huszár István I. főtörzsőrmester feleségének István-Sándor fia, Vámos Balint főtörzsőrmester feleségének Tibor fia, Abonyi Gábor őrmester feleségének Attila-Tihamér-Oszkár fia, Máramarosi Pál őrmester feleségének Erzsébet-Emma leánya, Szívós János főtörzsőrmester feleségének Irén leánya, Tárnok György főtörzsőrmester feleségének János-Antal fia, Várnagy Imre I. törzsőrmester feleségének Katalin leánya, Pozsgai Károly csendőr feleségének Klára és Ilona leányai, Balázsi Lajos őrmester feleségének Lajos-László fia, Varga István II. őrmester feleségének Katalin-Valéria leánya, Keresztes György I. őrmester feleségének Judit-Ilona leánya, Daru Antal főtörzsőrmester feleségének Katalin-Ágnes leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Tóth János II. őrmester feleségének Béla-Sándor fia, Parányi József főtörzsőrmester feleségének László-József fia, Szabó Ferenc I. őrmester feleségének Mária-Etelka leánya, Jenőfi Mihály őrmester feleségének Jenő-Mihály fia, Kocsis József őrmester feleségének Teréz-Mária leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Gombás József főtörzsőrmester feleségének Attila-Nándor fia, Szabó József III. törzsőrmester feleségének Margit leánya, Nagy R. Imre I. törzsőrmester feleségének Imre-István fia, Pintér Antal őrmester feleségének Ferenc-József fia, Karácsony Bertalan őrmester feleségének Rozália-Gizella leánya.

Halálozás. Mester Ferenc őrmester felesége szül. Réti Lenke Maglódon, Vitéz János őrmester János fia Vág-sellyén, Lukács Bertalan felesége szül. Kerekes Ilona Bátorban, Kovács Pál I. törzsőrmester Borbála-Anna-Etel leánya Munkácson, Pozsgai Károly csendőr Klára és Ilona leányai Kiskunhalason, meghaltak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és felhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy nevelten kézírással nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj elienében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomtatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk a szerződségben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válasz-bélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikón” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy bekiűldőinek küléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlára befizetni.

Címváltozást mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

Gubics. 1. Természetes, hogy ahol a BTK. egyes bűncselekmények tényálladási elemeinek vagy a büntetési tételeknek meghatározásánál „háború idején” kifejezést használ, azokat a rendelkezéseket a mostani háború tartama alatt alkalmazni kell. 2. Olvassa el az 1942. évi április 1-i számunk 235. oldalán közölt „Sapka” jeligés üzenetünket, abban példákkal is megmagyaráztuk az E-alap 220. pontjának rendelkezéseit.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek szállítója:

VITEZEK
Termelő-, Beszerző- és Értékesítő
SZÖVETKEZETE

papírosztálya

Budapest, XII., Bernáth Géza-utca 14. szám
(A csendőrlaktanya közelében.)

M. F., Vasvár. A levélben említett politikai pártjelvény alkalmazását koszorúszalagokon, vagy magán a koszorún semmiféle jogszabály nem tiltja.

VII. cső. kerpság. Az állami kezelésben lévő középiskolai internátusokba felvételért folyamodók részére a pályázati felhívásokat a Budapesti Közlöny most megjelenő számai közzélték. Amennyiben nem állami internátusba kérné a fia felvételét, válaszbélyeget mellékelve, forduljon levélben Dr. Zajzon Sándor tanügyi főtanácsoshoz (Vallás- és közoktatásügyi minisztérium, VI.—1. ügyosztály), aki készséggel ad felvilágosítást. Ebben az esetben részletesen közölnie kell az adatokat s azt is, hogy milyen városok jöhetnek a gyermeke elhelyezésére számításba.

98.765. A kérdésben a közeljövőben kiadásra kerülő új CSERBA-rendelet részletesen intézkedik majd. A rendeletet Ön is kézhez kapja. Ezt várja meg türelemmel.

H. J., Keszthely. Látnunk kellene az érmet vagy az igazolványt. Ha az 1943. évi 12. sz. Honvédségi Közlöny „Szabályrendeletek”-ben közzétett 56.921/eln. kik.—1943. sz. körrendelettel rendszeresített „honvéd sportüggyességi jelvény”-ről van szó, azt viselheti.

Békefi, Somorja. Részletesen indokolt kérelmét a csendőrkerület vezető orvosa útján terjessze fel a B. M. úrhoz s csatolja az orvosi bizonyítványokat és költségei kifizetését igazoló számlákat vagy nyugtákat.

M. J., Mártély. A kérdézet címe: Gyergyótölgyes, csendőr őrs.

Erdély. A Szut. 21. pontja szerint a 6 évi szolgálati kötelező idejébe a katonai szolgálati időből legfeljebb 3 évet lehet beszámítani. Nincs tehát akadálya annak, hogy a honvédségnél töltött 19 havi szolgálati idejét a 6 évbe beszámítsák, ha ezt kéri, bár nem tudjuk, hogy milyen okból tenné. Talán a leszerelés gondolatával foglalkozik? Arra a háború tartama alatt úgysem kerülhet sor.

Alpár. Ez, önmagában véve, nem akadály: elveheti. Felesége folytathatná a foglalkozását is, de ez nagy nehézségekkel járna. Hogy akarja így betölteni családanyai hivatását?! Nem hiszük, hogy képes legyen két ilyen — önmagában is sokirányú feladat megoldására. Ennek vagy az otthona, vagy a másik kötelezettsége szenvedné kárát. S azután arra is gondolniuk kell, hogy a csendőr nem maradhat állandóan egy állomáshelyen. Mi lesz akkor, ha áthelyezik.

Mikor lehet. Eddig nincs erre vonatkozólag semmiféle új rendelkezés. Egyébként olvassa el lapunk f. évi április 15-i számának 254. oldalán „Jeremesi barna” jeligés üzenetünket.

Sas. Mai számunkban közölt „Árva” jeligés üzenetünk 1. pontja Önnek is szól.

Tisza. 1. A lapot a helyes címre irányítottuk. 2. Kifogástalan, jó magyar név. Megváltoztatására nincs ok.

Árva. 1. Olvassa el f. évi április 15-i számunk 254. oldalán „Sz. J., Bárdfalva” jeligés üzenetünket. 2. Kérheti a B. M. úrtól neve helyes írásának megállapítását, illetve azt, hogy ősei névirási módját használhassa. Kérvényéhez csatolnia kell a nagyapja és dédapja okmányait, melyekből — mint írja — megállapítható a két „p”-betűs írásmód.

Katonaszökevény. 1. A Szut. 330. pont 5. alpontjában meghatározott fegyverhasználati jog szempontjából a „veszélyes gonosztevő” fogalmát a Szut. 339. pont 2. bekezdése általában a cselekmény büntetési tétele szerint (5 éven felüli szabadságvesztésbüntetés és annál súlyosabb)

határozza meg A katonaszökevény — ha egyedül a szökés büntetében vétke — békében egyáltalán nem s háborúban is csak akkor számít veszélyes gonosztevőnek, ha az alakulat állomáshelye, melynek kötelelékébe tartozott, olyan honv. hadtest-, illetőleg kerületi parancsnokság területén van, ahol a szökés büntetése a rögtönbíráskodást kihirdették. Ilyen esetben ugyanis a büntetése: halál. Ha a járó határozottan tudja, hogy az elfogandó katonaszökevény ilyen alakulattól szökött meg, vele szemben köteles a Szut. 330. pont 5. alpontjában előírt fegyverhasználati jogával élni, ha az ott közölt egyéb előfeltételek fennforognak. 2. Honvéd parancsnokság a fegyverhasználatra vonatkozólag a csendőrnek utasítást nem adhat. (L! Szut. 12. p.) E tekintetben egyedül a Szut. rendelkezései az irányadók.

Igazolás. Mind a két feltevése valószínű s ezért a puszta találgatásnál többre nem mehet velük. Ilyen alapon viszont nem lehet a származást igazolni. Apaságot csak beigazolni lehet, valószínűsíteni nem. Az említett iratokat — ha egyáltalán voltak ilyenek — próbálja előbb az illetékes vármegyei árvaszéknél kutatni s csak ha ott nem találja, forduljon az Országos Levéltárhoz. Ide 2 pengős okmánybélyeggel ellátott kérvényt kell benyújtania az összes adatok részletes közlésével.

B. Gy. I.-né, Dunsok. A fia kérheti a légierők hivatásos legénységi állományának utánpótlására hivatott székesfehérvári repülő csapattiszthelyettesképző iskolába a felvételét. Az erre vonatkozó pályázati hirdetés a f. évi április 21-i Honvédségi Közlöny „Szabályrendeletek”-ben jelent meg s azt bármelyik tisztí parancsnokságnál megtekintheti.

N. J. III. cső. Alsószopor. Nincs tartalékpéldányunk.

M. J. cső. Zsibó. A Próbacsendőrök tankönyvét a lapunkban közölt módon kell megrendelni. A Büntetőtörvénykönyvet a Stádium Sajtóvállalat Rt. Budapest, VI., Rózsa-u. 111. alatt rendelheti meg.

L. Z. cső. Sepsiszentgyörgy. Olvassa el mai számunkban M. J. Zsibó jeligés üzenetünket. Az E. alap ugyanott rendelhető meg.

Hü bajtárs. Írásaiból derék csendőrnek ismertük meg. Ha a sors nem is engedi, hogy a testületben szolgálja a hazáját, ezt megteheti a polgári életben is, ahol — különösen ma — sok alkalom nyílik erre. Üdvözljük.

Tanonc. A kérdésre Lexikon-rovatunkban válaszolunk majd.

Mező. Ha egyébként minden szempontból alkalmas arra a leány, hogy csendőr altiszt felesége legyen, lehetséges, hogy az engedélyt elnyeri. Ilyen esetekben a nősülési kérvény benyújtását a H. M. úr 1942. december 23-án kelt 725.183/20.—1942. számú rendelete lehetővé tette. Az nem akadály, hogy a lány nem magyar anyanyelvű. Becsületese férfinak helyt kell állnia tetteért mindenképpen, akkor is, ha jövőjét kell kockáztatnia. Ezért kell előre megfontolni, hogy mit tesz.

Nyugdíjas. Forduljon felvilágosításért a területileg illetékes hadtestparancsnoksághoz. A megszűnt alakulatok irattárait ott őrzik. (L. f. évi április 15-i számunk 252. oldalán közölt „Segítség” jeligés üzenetünket.) Ha az iratok már felkerültek volna a Hadilevéltárba, ezt is megtudhatja ott.

S. L., Bustyaháza. Ha valaki többször azzal az ígérettel kér kölcsön pénzt, hogy rövidesen meg fogja adni s mégsem adja meg, nem követ el csalást, mert itt a csalás leglényegesebb tényelme, a fondorlat hiányzik. A be nem tar-

„Réka”
EGYENRUHÁT
egységcsomagból
igénylésre előírt
egységáron. Passzományok
gombok, felszerelési cikkek
Postai szétküldés

RUHAIPARI és KERESKEDELMI R.T.
VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

MEGBÍZHATÓ! KENYELMES! ELŐNYÖS!
„TAKARÉKOSSÁG”
R. - T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE
124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelent fizetési kötelemet, a
havonta megújuló továbbvásárlási jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI
ÚTALVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL
NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

tott ígéret lehet pusztá hazugság, vagy közbejött kényszerítő körülmények okozata, de semmiesetre sem fondorlat. Ha annak vennénk, sok adós börtönbe kerülhetne. 2. Nem bizonyos, de a leírt körülmények alapján feltételezhető, hogy a nő a katonai szolgálatra bevonult vadházastársa üzletét szándékosan, vagyoni károkozás célzatával hanyagolja el. Nem követnek el hibát, ha feljelentik hűtlen kezelés miatt. 3. Ha a cselekményt bizonyíthatóan kereseti forrásnak használja és rendszeresen, többekkel, válogatás nélkül teszi, akkor fel lehet lépni vele szemben. E tekintetben azonban óvatosan kell eljárni és mende-mondákon nem szabad elindulni.

Papagály. 1. Erre a kérdésre legközelebb válaszolunk. 2-4. A kijelölt fuvaros az előfogatot közszolgáltatásként köteles rendelkezésre bocsátani a meghatározott térítési díj ellenében s annak kiegészítését a napi fuvardíj mértékéig a községtől nem követelheti. Hogy aztán a térítési díjat az egyes községek méltányosságából kiegészítik-e vagy sem, az teljesen az érdekelt községek belügye. Egyébként olvassa el lapunk 1934. évi június 1-i számának 325. oldalán „Előfogató igénybevétele a csendőrség részéről” című cikkünket, abban a többi kérdéseire is megtalálja a választ. 5. Ha a járőr a cigányok fertőtlenítését szükségesnek tartja, e célból felhívás nélkül, saját kezdeményezéséből is elővezetheti őket a főszolgabíróhoz, mint I. fokú egészségügyi hatósághoz. Maga a járőr nem rendelheti el a fertőtlenítést.

Mezőszilas. A ruházat kiadásánál a gazdasági hivatal nem jelöli meg, melyik a gyakorló, kimenő, dísz-, stb öltözet. Hogy a rendelkezésre álló ruhák közül melyiket milyen célra használja, az az állapotuktól, minőségüktől függ. Őrsparancsnoka csak a szabályok szerint cselekedett, mikor az Ön legjobb öltönyét a díszruha-ládába zárta. Ezt a Szut. 148. pontja írja elő s annak betartásán örködni az őrsparancsnok kötelessége. Belátjuk, hogy a selejt-, vagy a másfél évvel ezelőtti is már becsült öltönyként kapott másik ruha nem való arra, hogy kimenői alkalmával rendszeresen viselje, de ez bizonyára csak átmeneti állapot. Lehetetlennek tartjuk, hogy véglegesítése után ne irányzott volna elő ruhát magának, ha úgy áll a dolog, ahogy leírta. Viszont addig, amíg megkapja az újat, a mostani becsült öltönyét is használhatja kimenőre, csak tiszta, gondozott legyen. Nagyon sok bajtársa van hasonló helyzetben s mégsem esik kétségbe. Arra is engedélyt kérhet őrsparancsnokától, hogy addig, amíg az előírányzott ruhát megkapja, legalább vasár- és ünnepnapokon adja ki Önnek az elzárt öltönyét azzal, hogy azt csak a legszükségesebb időre ölti fel.

Hámor. 1. Mai számunkban közölt „Gubics” jelű üzenetünk 2. pontja Önnek is szól. 2. A saját őrszlaktanya nem tereptárgy. A szolgálati lap II. részében azért tüntetjük fel mégis, mert a szolgálati lap okmány s a járőr szolgálatának hű képét kell hogy adja. Ezért, ha a szolgálat közben, vagy annak végén — a nagypihenő megtartására — betér a laktanyába, a szolgálati lap II. részében ennek

is nyoma kell hogy maradjon. Laktanyába-érkezését jelentkezése alkalmával az őrsparancsnok, vagy helyettese, illetőleg az otthon lévő rangban legidősebb csendőr a „Megjegyzés” rovatban névalírással igazolja. Ha a járőrvezetőnél rangban fiatalabbak vannak csak otthon, a „Megjegyzés” rovatba rendszerint a napos neve kerül, mint aki igazolni tudja a járőr érkezésének időpontját. A napos nevét ilyenkor maga a járőrvezető írja be, épen úgy, mint az egyes tereptárgyaknál azoknak a nevét, akikkel a járőr találkozott.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Viruló rónaság. Igen rossz vers. Kár ilyen haszontalansággal töltetni az időt.

M. L. Jó, a terjedelménél fogva azonban regénynek is beillene. Félretettük és erősen megkurtítva hozzuk majd. A távcsővel figyelő járőr képe jó, ezt hozzuk. Közöljük a kompon háttal álló járőr képét is, ha jobb másolatot lehet a lemezről készíteni. Küldje be nekünk.

E. Gy. Miskolc. Szépen ír, ilyesmivel azonban nem foglalkozhatunk a lapban.

Miért. Nagy szorgalmat és tapasztalatot látunk a munkájában. Nem közölhetjük azért, mert ilyen nyíltan több oknál fogva nem foglalkozhatunk ezzel a kérdéssel, a szükségesséket pedig mi is megírtuk többször. Másik munkája is ugyanilyen, annak esetleg sorát ejthetjük.

Mindent lehet, csak akarni kell. Köszönjük, jó, nem-sokára hozzuk.

S. I. Nagycsere. Éles és általában jó beállítású képek, de ilyenekkel el vagyunk látva. Néhányat esetleg felhasználhatunk.

Gyöngyvirág. Fiatal csendőr létére dicséretreméltóan nyomozott s így is írta le. A közlendők közé tettük.

T. F. Marcelháza. Azért lett ilyen derék csendőr, mert küzdelmes volt az élete. Jó munka, hozzuk.

Miskolc. Justicia. V. I. Székesfehérvár. Jók, sorra kerülnek.

Bihari bűnlátó. Aki ilyen ügyesen ír, attól máskor is várunk. Kis átdolgozással közölni fogjuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

PAPÍR, ÍRÓSZER

**Csendőrségi nyomtatvány,
csendőrségi felszerelések**

CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.

Megbízható őskeresztény cég! • Pontos postal kiszolgálás.

ERFURTI

főzelékmagvak

**márkás káposztamagvak
és virágmagvak eladása**

ZIEGLER BUDAPEST
magkereskedésben Fővám-tér 3. és Rákóczi út 4.

A MAGYAR NŐK LAPJA

új formában, gazdag illusztrációval, film, szépségápolás, divat, szép otthon, kézimunka rovatokkal kibővítvé jelent meg s az új pompás külsőt felülmúlja az irodalmi tartalom.

PAPP JENŐ,

a lap modern szellemű kitűnő főszerkesztője a MAGYAR NŐK LAPJA-ban írja ismert művészi színikritikáit, amelyek „SZINHÁZI KRÓNIKÁK” címmel jelennek meg.

A nemes irodalmi versenyben előkelő helyen vezet a MAGYAR NŐK LAPJA és ezt a helyet meg is fogja tartani, mert a magyar írók színejavának válogatott írásait közli s emellett gazdag rovataival számról-számról érdekes meglepetésekkel szolgálja a közönség igényét.

Az átalakított lapból az érdeklődőknek ingyen küld mutatványszámot a MAGYAR NŐK LAPJA kiadóhivatala, Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

BÁCSÉNYYSZKI ALAPÍTVÁ: 1881.
„PRECISION” óra és ékszerraktár
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 37-59.

Egyenruházati és felszerelési szaküzlet.
Csendőrségi nyomtatványok. Pontos postal kiszolgálás.

KOVÁCS JÁNOS
DEBRECEN, Matvan-u. 2.

Egyenruházati, felszerelési cikkeket esztét.

KAZAI JÓZSEF cégnél vásároljunk

A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Polgári és katonai szabóság
MISKOLC, Szemere-u. 4.

OSZTÁLYSORSJEGYET
TÖRÖK BANKHÁZNÁL
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.
v á s á r o l u n k.

Aranyozott - kovácsoltvas - kristály
Stylcsillárok, díszlámpák

TÓTH JÁNOS

lámpa- és nyő - műhely
BUDAPEST, KOSSUTH L.-U. 1. • Forradalmi udvara, T.: 188-269.

Mi a magyar gyártmányú

THEBRIS

MASOLO IRONT
HASZNALJUK

GYÁRTJA

SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

Katonai rendjelek — Jelvények — Sporttermek
Szalagok — miniatűrök — Javítások

MORZSÁNYI cégnél

Budapest, IV., Vaci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok
nyergek, tölténytáskák,
pisztolytáskák fényesítésére
és ápolására.

ÓRÁT arany-ezüst **ÉKSZERT** vásároljunk
BUOCH VILMOS órás- és ékszerészénél
KASSA, Fő-utca 17. Szakszerű
javítások
Veszek aranyat, ezüstöt, drágakövet legmagasabb napi áron

Egyenruházat,
Katonai felszerelések **TURÁNI ISTVÁN**
cégnél.

Szövetek **KASSA, Fő-utca 118.**
A m. kir. csendőrség szállítója. — Megbízható, pontos kiszolgálás.

Pontos **Ó R Á T**, arany, ezüst **ÉKSZERT**
Ajándéktárgyakat bízalommal vásárolhatunk

GYENGE ISTVÁN

szakképzett órás és ékszerészénél,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 19. • Szakszerű orajavítások. • A m. kir. Csendőrség szállítója.

EGYENRUHA

Polgári szabóság, felszerelési cikkek

Gergely Béla

NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.
A m. kir. csendőrség Bihar és Szatmár megyei osztályának szerződött szabója
Megbízható, pontos kiszolgálás.

KERÉKPÁRT, alkatrészeket,
rádiót, **VARRÓGÉPET**

vásároljunk

KISS BÉLANÉ

műszaki kereskedésben,

A m. kir. csendőrség tagjainak
kedvező fizetési feltételek.

NAGYVÁRAD, Kossuth L.-u. 3.

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat

SIMON ISTVÁN

A m. kir.
Csendőrség
szállítója

CÉGNEL VÁSÁROLUNK.

NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.

Mi **BÜTÖRT** a leggyorsabbtól a
különbözős kivitelű
FEKETE VILMOS bútort asztalosmester
bátorszarnokából vásárolunk

Székesfehérvár, Színház épület
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek
Méltányos árak! Kiváló munka!

ZALKA LAJOS

EGYENRUHAZAT
FELSZERELÉSI CIKKEK
URI SZABÓSÁG

SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.

A magy. kir. csendőrség szerződéses
szállítója. • A m. kir. csendőrség tag-
jainak kedvező fizetési feltételek.

PONTOS szolgáltatáshoz
pontos **ÓRÁT!** Arany,
ezüst ékszert Mi

Optika, fotóalkkék.

Székesfehérvár

Zita királyné-út 2. sz.

Gede Lajos
ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZNÉL
VÁSÁROLUNK